

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Серія : Публікації кафедр МДУ.
Бібліографічні покажчики
Випуск 7

**Бібліографічний покажчик
публікацій
професорсько-викладацького складу
КАФЕДРИ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
(1992–2012)**

Маріуполь
2013

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

*Серія : Публікації кафедр МДУ.
Випуск 7*

**Бібліографічний покажчик
публікацій
професорсько-викладацького складу
КАФЕДРИ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
(1992–2012)**

Маріуполь
2013

ББК 91
УДК 012

Відповідальний за випуск: директор наукової
бібліотеки МДУ А. П. Шакула
Технічний редактор: І. А. Луханіна

*Розглянуто та узгоджено на засіданні науково-
методичної ради НБ МДУ.*

Протокол № 2 від 4 червня 2013 р.

Бібліографічний покажчик публікацій
Б94 професорсько-викладацького складу кафедри
історичних дисциплін (1992–2012) / уклад.
А. В. Гельвіх. – Маріуполь : МДУ, 2013. – 120 с. –
(Сер. «Публікації кафедр МДУ. Бібліографічні
показчики»; вип. 7).

Показчик серії «Публікації кафедр МДУ.
Бібліографічні показчики» відображає наукову та
науково-методичну діяльність кафедри історичних
дисциплін МДУ. Показчик містить бібліографічні дані
на праці викладачів кафедри за 1992–2012 роки.

Показчик стане в нагоді науковим працівникам,
аспірантам, бібліотечним працівникам та студентам
МДУ.

ББК 91
УДК 012

Від укладачів

Бібліографічний покажчик присвячено науковій та педагогічній діяльності кафедри історичних дисциплін.

В хронологічний покажчик включені публікації професорсько-викладацького складу кафедри історичних дисциплін, опубліковані з 1992 по 2012 р.

В межах кожного року матеріал розташований в алфавіті прізвищ авторів і назв публікацій. В покажчику знайшли відображення наступні види видань: монографії, підручники та навчальні посібники, статті із періодичних видань, видань, що продовжуються, неперіодичних тематичних збірників.

Знак * в кінці бібліографічного опису означає, що дана публікація є в фондах бібліотеки.

В покажчику вміщено допоміжний іменний покажчик, у якому дані посилання на відповідні номери хронологічного ряду.

КАФЕДРА ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МДУ: 15 РОКІВ ШЛЯХОМ НАУКОВОЇ ТА ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Серед кафедр Маріупольського державного університету вагомим місце посідає кафедра історичних дисциплін. Стрімке зростання нашого вищого навчального закладу, розвиток спеціальності «Історія» обумовили формування випускаючої кафедри історичних дисциплін. Вона з'явилася в структурі Маріупольського гуманітарного інституту у 1997 р., коли відбувся другий випуск фахівців-істориків.

На початку ХХІ ст. у справі зростання наукового потенціалу кафедри історичних дисциплін стався серйозний прорив. У 2003–2012 рр. вона оптимально вирішила свої кадрові проблеми завдяки підтримці керівництва Маріупольського державного університету, за рахунок запрошення нових перспективних викладачів, а також через успішне навчання кращих випускників

спеціальності «Історія» в аспірантурі Інституту історії України НАН України та ДонНУ. Протягом 2003–2012 рр. на кафедрі історичних дисциплін було захищено одну докторську та дванадцять кандидатських дисертацій.

У 2012–2013 навчальному році у штаті кафедри історичних дисциплін працюють п'ятнадцять викладачів, у тому числі доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри В. М. Романцов, кандидати історичних наук, доценти В. С. Волониць, В. М. Коробка, Ю. В. Коробка, С. В. Новікова, А. В. Папазова, М. К. Подгайко, Н. І. Романцова, Н. В. Сальнікова, С. В. Тарасов, Н. Ф. Шипік, кандидат історичних наук, асистент С. С. Арабаджи, асистент В. О. Забавін. Серед викладачів-сумісників кафедри історичних дисциплін активно працюють член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор О. П. Реєнт, доктор історичних наук, професор І. С. Пономарьова, доцент Ю. М. Нікольченко.

Наукова діяльність кафедри історичних дисциплін є одним з основних чинників удосконалення теоретичної, загальнопрофесійної та спеціальної підготовки майбутніх фахівців-істориків (бакалаврів, спеціалістів, магістрів). Протягом останніх п'яти років у ній відбулися суттєві зміни, які значною мірою сприяли підвищенню її якості.

Викладачами кафедри історичних дисциплін досліджена комплексна наукова тема «Історія грецьких сіл Приазов'я». До розробки її окремих аспектів були залучені викладачі, аспіранти та студенти. За участю викладачів кафедри, аспірантів та студентів були розроблені анкети-опитувальники та проведено анкетування старожилів грецьких сіл, велася пошукова робота у фондах

Маріупольського краєзнавчого музею, державного архіву Донецької області, державного архіву Одеської області. Студенти спеціальності «Історія» були залучені до обробки «Ревизских сказок» окремих грецьких сіл, підготовки їх матеріалів до публікації.

У даний час кафедра історичних дисциплін розробляє наукові теми «Актуальні проблеми історіографії історії України» (державний реєстраційний номер 0112U005930) та «Маріупольський повіт на шляхах суспільної модернізації 1860-ті – 1923 рр.» (державний реєстраційний номер 0112U005929).

В межах розробки наукових тем кафедри успішно відбувається індивідуальна науково-дослідницька робота викладачів. Вивчаються наступні теми:

- становлення Гетьманщини в українській історіографії 40-х років XIX – початку XX століть, суспільні трансформації у регіоні Північного Приазов'я у XX ст. – завідувач кафедри, доктор історичних наук,

професор В. М. Романцов (понад 60 праць, у тому числі три монографії, навчальний посібник);

- розвиток міського самоврядування у Південно-Східній Україні в останній третині XIX – на початку XX ст – кандидат історичних наук, доцент В. М. Коробка;

- соціально-економічний розвиток Приазов'я у другій половині XIX – на початку XX ст. – кандидат історичних наук, доцент С. В. Новікова;

- українська історіографія постаті князя Дмитра Вишневецького, історіографічні аспекти наукової діяльності М. Грушевського – кандидат історичних наук, доцент Н. І. Романцова;

- перетворення в економіці УРСР у 1953–1964 рр.: історіографія проблеми – кандидат історичних наук, доцент Ю. В. Коробка;

- освітня діяльність ордену єзуїтів у Східній Європі у другій половині XVI – першій половині XVII ст. – кандидат історичних наук, доцент А. В. Папазова;

- історія грецьких громад в Україні – кандидати історичних наук, доценти М. К. Подгайко та В. С. Волониць;

- демографічні процеси на Донеччині у повоєнні роки – кандидат історичних наук, доцент Н. Ф. Шипік;

- Руїна Гетьманщини у російській історіографії (друга половина XIX – початок XX ст.) – кандидат історичних наук, доцент С. В. Тарасов;

- нормативно-методичне забезпечення діловодства в Україні 20–30-х рр. XX ст. – кандидат історичних наук, доцент Н. В. Сальнікова;

- джерелознавчі аспекти повсякденного життя греків Приазов'я – кандидат історичних наук, асистент С. С. Арабаджи.

Асистент кафедри В. О. Забавін активно здійснює археологічні дослідження, керує археологічною експедицією МДУ, студентським археологічним товариством, успішно навчається в аспірантурі ДонНУ.

Постійно зростає кількість наукових публікацій викладачів кафедри. Протягом 2001–2012 рр. викладачами кафедри історичних дисциплін видано 7 монографій, близько 100 наукових статей, понад 150 тез наукових конференцій.

У 1993, 1996, 1999, 2007, 2011 рр. на базі МДУ за активної участі викладачів кафедри історичних дисциплін були проведені міжнародні науково-практичні конференції з питань історії та сучасного стану українсько-грецького співробітництва та сучасних методів наукової та навчальної діяльності ВНЗ у контексті міжнародного.

Щороку в МДУ за ініціативою кафедри історичних дисциплін проводяться студентські міжрегіональні наукові конференції з проблем історії України та міжнародних

відносин, які здобули відомість в Україні. У них беруть участь за звичай близько ста дослідників (студентів та аспірантів) не лише з Маріуполя, але також з Києва, Донецька, Луганська, Запоріжжя, Вінниці, Чернівців, Макіївки та інших міст. Вони виступають з доповідями на актуальні теми з історії, міжнародних відносин та зовнішньої політики України, культурології та інформаційної діяльності. 23 листопада 2012 р. з ініціативи кафедри історичних дисциплін історичний факультет МДУ спільно з Інститутом історії України НАН України та Федерацією грецьких товариств України провели VIII Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Українська державність: історія і сучасність». Для участі у ній подали свої доповіді близько 200 кандидатів наук, доцентів, аспірантів, пошукувачів та студентів з Києва, Донецька, Маріуполя, Львова, Харкова, Дніпропетровська, Івано-Франківська, Рівного, Черкас, Миколаєва, Чернігова, Макіївки, Кривого Рогу, а також з Болгарії, Польщі, Росії. Студенти-історики постійно беруть участь у Всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, які проводяться провідними вищими навчальними закладами України.

У 2007 р. на кафедрі історичних дисциплін відкрито аспірантуру за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. До аспірантури зараховано кращих випускників спеціальності «Історія».

Понад 20 випускників спеціальності «Історія» МДУ успішно захистили кандидатські дисертації. Семеро з них працюють викладачами кафедри історичних дисциплін. Кафедра історичних дисциплін успішно продовжує свою наукову та викладацьку діяльність, має хороші перспективи подальшого розвитку.

Кафедра історичних дисциплін підтримує різноманітні наукові зв'язки з провідними науково-дослідницькими академічними установами (Інститутом історії України НАНУ, Інститутом археології НАНУ), вищими навчальними закладами України (Донецьким національним університетом, Харківським національним університетом ім. В. Каразіна). На базі Інституту історії України НАНУ, Донецького національного університету, Харківського національного університету ім. В. Каразіна навчалися аспіранти-випускники спеціальності «Історія» МДУ. З ними спільно проводяться науково-практичні конференції з актуальних проблем історії України, історії грецької діаспори в Україні.

Завідувач кафедри історичних дисциплін, доктор історичних наук, професор В. М. Романцов

**Список
публікацій викладачів кафедри
історичних дисциплін**

1992

1. Романцов В. Н. Развитие самостоятельного мышления у студентов на семинарских занятиях по истории древнего мира / В. Н. Романцов // Проблемы обучения в вузе и школе: тез. докладов и выступлений региональной науч.-метод. конф. профессорско-преподавательского состава ун-та и учителей школ Донецкой области. – Донецк, 1992. – С. 21.

1993

2. Романцов В. М. Деякі аспекти реалізації в Маріуполі Закону України про мови / В. М. Романцов // Донбасс и Приазовье: Проблемы социального, национального и духовного развития: тез. докл. междунар. науч.-практ. конф., г. Мариуполь, 26–27 мая 1993 г. – Мариуполь, 1993. – С. 263–265. *
3. Романцов В. Н. Мариуполь в современных украинско-греческих связях / В. Н. Романцов // Україна – Греція: Історія та сучасність: тези міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29–30 верес. 1993 р. – К., 1993. – С. 123–125.
4. Романцов В. Н. Работа студентов-первокурсников с историческими документами / В. Н. Романцов // Тезисы докладов вузовской науч. конф. профессорско-преподавательского состава по итогам науч.-исслед.

работы. Гуманитарные науки, г. Донецк, апр. 1993 г. – Донецк, 1993. – С. 9.

1994

5. Романцов В. М. Співробітництво Маріуполя і Таганрога – модель нових відносин між Україною та Росією / В. М. Романцов, Н. М. Кисельова // Тезиси междунар. науч.-практ. конф., посвященной 340-летию Переяславской Рады, г. Донецк, март 1994 г. – Донецк, 1994. – Ч. 2. – С. 30–32.

1996

6. Романцов В. М. Греки в історії Гетьманщини середини – другої половини XVII ст. (за матеріалами історичних досліджень) / В. М. Романцов // Україна – Греція: досвід дружніх зв'язків та перспективи співробітництва: тези міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 24–26 трав. 1996 р. – Маріуполь, 1996. – С. 48–50. *
7. Романцов В. М. Політика Московської держави щодо Війська Запорозького після Берестецької битви у світлі історичних досліджень середини XIX початку XX ст. / В. М. Романцов // Берестецька битва в історії України: матеріали VII всеукр. наук.-практ. конф. з нагоди 345-ої річниці Берестецької битви 1651 р., м. Рівне, с. Пляшева, меморіал «Поле Берестецької битви», 14–15 трав. 1996 р. – Рівне, 1996. – С. 31–33.

1997

8. Геде А. В. Приазовские церкви греков, выведенных из Крыма / А. В. Геде, С. О. Калоеров // Проблема греческой культуры : материалы междунар. науч.-практ. конф. – Симферополь, 1997. – С. 17–19.
9. Романцов В. М. І. Брюховецький і доля Гетьманщини (до історіографії питання) / В. М. Романцов // Історія та культура Лівобережної України : матеріали міжнар. конф., трав. 1996 р. – К. ; Ніжин, 1997. – С. 23–26.

1998

10. Гедьо Г. В. Церковна організація грецького населення Маріупольщини (кінець XVIII – XIX ст.) / Г. В. Гедьо // Новые страницы истории Донбасса. – Донецк, 1998. – Кн. 6. – С. 15–26.
11. Кульбака В. К. Соматичні культури бронзового віку півдня Східної Європи / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь, 1998. – 60 с. *
12. Нікольченко Ю. М. Культура населення Погориння X–XII століть: за матеріалами літописного Дорогобужа / Ю. М. Нікольченко. – Рівне : Евен, 1998. – 225 с. *
13. Нікольченко Ю. М. Унікальна пам'ятка часів Київської Русі на Західній Волині / Ю. М. Нікольченко // Минуле і сучасне Волині. Олександр Цинкаловський і край : матеріали IX наук. історико-краєзнавчої міжнар. конф., м. Луцьк, 20–23 січ. 1998 р. – Луцьк, 1998. – С. 177–179.

14. Романцов В. М. 350-та річниця початку української національної революції: історія і сучасність / В. М. Романцов // GAUDEAMUS : газета Маріупол. гуманіт. ін-ту. – 1998. – № 4. – С. 1.
15. Романцов В. М. Церковне питання і становлення Гетьманщини в українській історіографії середини ХІХ – початку ХХ ст. / В. М. Романцов // Християнство і культура: історія, традиції, сучасність : зб. наук. пр. – Полтава, 1998. – С. 131–133.

1999

16. Батичко Г. І. Грецький чинник у давньоукраїнській художній культурі / Г. І. Батичко // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 2. – С. 379–382. *
17. Геде А. В. К вопросу о политических взаимоотношениях России и Крымского ханства в последней трети XVIII в. / А. В. Геде // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 1. – С. 271–273. *
18. Геде А. В. Переселение греков из Крыма в Приазовье / А. В. Геде // История греков Приазов'я: материалы науч.-практ. конф. – Старобешеве, 1999. – С. 6–10.

19. Гедьо Г. В. Розміщення кримських греків у Приазов'ї (1778–1780 рр.) / Г. В. Гедьо // Південна Україна XVIII–XIX століть. – Запоріжжя, 1999. – Вип. 4 (5). – С. 152–159.
20. Кульбака В. К. До інтерпретації жертвового культового комплексу із Чортомлинського кургану / В. К. Кульбака // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 1. – С. 129–132. *
21. Нікольченко Ю. М. Імпорт грецьких речей до Погориння: (за матеріалами літописного Дорогобужа) / Ю. М. Нікольченко // Історія України: Маловідомі імена події факти : зб. ст. – К. : Рідний край, 1999. – Вип. 7. – С. 3–8.
22. Нікольченко Ю. М. Про зв'язки Погориння з Візантією і Північним Причорномор'ям за матеріалами літописного Дорогобужа / Ю. М. Нікольченко // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 1. – С. 101–104. – Бібліогр.: 1 назв. *
23. Нікольченко Ю. М. Унікальний скарб з Березного / Ю. М. Нікольченко // Волинські дзвони. – Рівне, 1999. – Вип. 3. – С. 15–16.
24. Новикова С. В. Греки в розвитку Мариуполя во второй половине XIX века / С. В. Новикова // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ.

- конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 1. – С. 294–296. *
25. Новикова С. В. Особенности развития сельского хозяйства в Мариупольском уезде в XIX в. / С. В. Новикова // Історія України: Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – К. : Рідний край, 1999. – С. 39–44.
26. Пахоменко С. П. Мариупольское общество греков: история становления и деятельность в сфере образования (1989–1994 гг.) / С. П. Пахоменко // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 1. – С. 299–303. *
27. Романцов В. М. Богдан Хмельницький в історичних дослідженнях В. Антоновича / В. М. Романцов // Історичні і політичні дослідження : наук. журнал. – 1999. – № 1/2. – С. 29–33. *
28. Романцов В. М. Виникнення і становлення Гетьманщини в оцінках Д. Бантиш-Каменського / В. М. Романцов // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 1999. – № 1. – С. 15–18.
29. Романцов В. М. Гетьман Іван Виговський в українській історіографії. До проблеми висвітлення / В. М. Романцов // Українська біографістика : зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 183–192. *
30. Романцов В. М. Греки в подіях національно-визвольної війни українського народу XVII ст.:

(Висвітлення проблеми у вітчизняній історіографії доби національного відродження) / В. М. Романцов // Україна – Греція: Історична спадщина і перспективи співробітництва : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27–29 трав. 1999 р. – Маріуполь, 1999. – Т. 1, ч. 1. – С. 199–201. *

31. Романцов В. Н. Греки в Российском военном флоте в XVIII–XIX веках: К вопросу об исторической мотивации явления / В. Н. Романцов // Греки в истории флота России. – СПб., 1999. – С. 75–76.
32. Романцов В. М. Здійснення навчально-виховної роботи зі студентами при вивченні питань виникнення і становлення Української козацької держави в курсі «Історія України» / В. М. Романцов // Гуманістичне середовище вищого технічного закладу освіти (проблеми формування): матеріали Всеукр. міждисциплінарної наук.-практ. конф., м. Харків, 25–26 листоп. 1999 р. – Х., 1999. – С. 30–33.

Навчальні та методичні посібники

33. История Украины : пособ. для поступ. в высш. учебные заведения / сост. В. Н. Романцов. – Мариуполь : МГИ, 1999. – Ч. 1. – 24 с.
34. История Украины : пособ. для поступ. в высш. учебные заведения / сост. В. Н. Романцов. – Мариуполь : МГИ, 1999. – Ч. 2. – 35 с.
35. История Украины : пособ. для поступ. в высш. учебные заведения / сост. В. Н. Коробка,

В. Ф. Павлухина. – Мариуполь : МГИ, 1999. – Ч. 3. – 24 с.

36. Історія України : програма курсу на допомогу самостійній роботі студентів стаціонарної і заочної форми навчання усіх спеціальностей та абітурієнтам / уклад. Ю. М. Нікольченко. – Мариуполь, 1999. – 44 с. *

2000

37. Гедьо Г. В. Політичні відносини Росії та Кримського ханства в останній третині XVIII ст. / Г. В. Гедьо, П. В. Добров // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2000. – № 1. – С. 165–171.
38. Кульбака В. К. До питання про так звані ранньокатакомбні поховання / В. К. Кульбака // Матеріали II ітогової (1999 г.) науч.-практ. конф. преподавателей / отв. ред. Ю. Н. Косенко. – Мариуполь, 2000. – С. 84–85. *
39. Кульбака В. К. Індоевропейські племена України епохи палеометалу / В. К. Кульбака, В. Качур. – Мариуполь : Рената, 2000. – 80 с.: іл. – Бібліогр.: С. 74–79. *
40. Нікольченко Ю. М. Історія й культура літописного Дорогобужа / Ю. М. Нікольченко // Болохівщина. Земля і люди : матеріали Всеукр. наук. конф. «Велика Волинь», м. Хмельницький, с. Стара Синява, Любар, 23–24 черв. 2000 р. – Хмельницький ; Стара Синява ; Любар, 2000. – С. 62–71.

41. Нікольченко Ю. М. Літописна Пересопниця як центр Погоринської волості Київської Русі (за матеріалами історико-археологічних досліджень) / Ю. М. Нікольченко // Матеріали II ітогової (1999 г.) науч.-практ. конф. преподавателей / отв. ред. Ю. Н. Косенко. – Мариуполь, 2000. – С. 80–83. – Библиогр.: 10 назв. *
42. Новикова С. В. Развитие сельского хозяйства у греков Мариупольского уезда в XIX в. / С. В. Новикова // Матеріали II ітогової (1999 г.) науч.-практ. конф. преподавателей / отв. ред. Ю. Н. Косенко. – Мариуполь, 2000. – С. 86–88. *
43. Папазова А. В. Проникнення ордену Єзуїтів у східнослов'янські землі / А. В. Папазова // Схід. – 2000. – № 1 (32). – С. 57–60.
44. Пахоменко С. П. Уставы как источник по изучению структуры и функций национально-культурных обществ греков Украины / С. П. Пахоменко // Матеріали II ітогової (1999 г.) науч.-практ. конф. преподавателей / отв. ред. Ю. Н. Косенко. – Мариуполь, 2000. – С. 89–92. *
45. Пономарева И. С. О словообразовательном анализе в историко-этимологических исследованиях (на примере этнонима «таты», бытующего у греков украинского Приазовья) / И. С. Пономарева, Е. Назарьев // Матеріали II ітогової (1999 г.) науч.-практ. конф. преподавателей / отв. ред. Ю. Н. Косенко. – Мариуполь, 2000. – С. 75–77.

46. Романцов В. М. Гетьман Іван Брюховецький в українській історіографії доби національного відродження / В. М. Романцов // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2000. – № 1. – С. 149–153.
47. Романцов В. М. Греки в релігійній та політичній історії Гетьманщини середини – другої половини XVII ст.: (До історіографії питання) / В. М. Романцов // Пам'ять століть. – 2000. – № 1/2. – С. 135–139. *
48. Романцов В. М. Дипломатія Б. Хмельницького і становлення відносин між Військом Запорозьким та Московською державою в 1648–1649 рр.: історіографічний аспект проблеми / В. М. Романцов // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2000. – № 2 (4). – С. 38–46.
49. Романцов В. М. Історія української козацької держави – перспективний напрямок наукових досліджень / В. М. Романцов // Матеріали II итоговой (1999 г.) науч.-практ. конф. преподавателей / отв. ред. Ю. Н. Косенко. – Мариуполь, 2000. – С. 77–80. – Бібліогр.: 18 назв.
50. Романцов В. М. Становлення козацької держави у добу національно-визвольної війни: (Проблема в українській історіографії 40-х років XIX – початку XX ст.) / В. М. Романцов // Пам'ять століть. – 2000. – № 1/2. – С. 135–139. *

2001

51. Гедьо Г. В. Греки Північного Приазов'я кінця XVIII – початку XX ст.): джерелознавчий аспект / Г. В. Гедьо // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2001. – № 2. – С. 153–160.
52. Гедьо Г. В. Джерела з історії греків Північного Приазов'я (кінець XVIII – початок XX ст.): моногр. / Г. В. Гедьо. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2001. – 245 с.
53. Гедьо Г. В. До питання про церковний устрій мариупольських греків (80-ті рр. XVIII – XIX ст.) / Г. В. Гедьо // Грецьке православ'я в Україні : наук. зб. – К., 2001. – С. 79–84. *
54. Гедьо Г. В. Значення картографічних матеріалів у вивченні історії Північного Приазов'я / Г. В. Гедьо // Історія України: Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – К. ; Донецьк, 2001. – Вип. 18. – С. 113–118.
55. Гедьо Г. В. Іоанн Каподістрія / Г. В. Гедьо // Подвижники і меценати. Грецькі підприємці та громадські діячі в Україні XVII–XIX ст. : історико-біографічні нариси. – К., 2001. – С. 238–251.
56. Гедьо Г. В. Культурно-освітній розвиток греків Північного Приазов'я (кінець XVIII – XIX ст.) / Г. В. Гедьо // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2001. – № 1. – С. 150–158.

57. Гедьо Г. В. Митрополит Ігнатій / Г. В. Гедьо // Подвижники і меценати. Грецькі підприємці та громадські діячі в Україні XVII–XIX ст.: історико-біографічні нариси. – К., 2001. – С. 93–105.
58. Гедьо Г. В. Переселення греків з Криму до Приазов'я у 1778 р. / Г. В. Гедьо // Український історичний журнал. – 2001. – № 1. – С. 73–84. *
59. Гедьо Г. В. Політика Росії щодо Маріупольської грецької общини на підставі законодавчих актів / Г. В. Гедьо // Історичні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2001. – № 4 (8). – С. 29–35.
60. Гедьо Г. В. Промислово-торгівельний розвиток Маріупольщини (кінець XVIII – XIX ст.) / Г. В. Гедьо, П. В. Добров // Історичні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2001. – № 1 (5). – С. 39–46.
61. Гедьо Г. В. Феоктист Хартахай / Г. В. Гедьо, С. В. Новікова // Подвижники і меценати Грецькі підприємці та громадські діячі в Україні XVII–XIX ст. : історико-біографічні нариси. – К., 2001. – С. 220–228.
62. Коробка В. М. Міське самоврядування в останній третині XIX – на початку XX століття: до історії теми / В. М. Коробка // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Серія : Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2001. – Т. 7 (9). – С. 317–324.
63. Лаєвська Ю. В. Церковна політика гетьмана П. Скоропадського / Ю. В. Лаєвська // Наука. Релігія. Суспільство. – 2001. – № 1. – С. 131–132. *

64. Нікольченко Ю. М. Збереження та реставрація дерев'яних і шкіряних виробів з поля Берестецької битви: пошуки і здобутки / Ю. М. Нікольченко // Берестецька битва в історії України: наук. зб. матеріалів VIII всеукр. наук.-краєзнавчої конф., присвяченої 350-річчю битви під Берестечком, м. Рівне, 16–17 черв. 2001 р. – Рівне, 2001. – С. 61–65.
65. Нікольченко Ю. М. Літописна історія Дорогобужа Волинського і Погоринської волості в період Київської Русі / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми вітчизняної і всесвітньої історії: матеріали Всеукр. наук. конф., м. Луганськ, 8–9 лют. 2001 р. – Луганськ, 2001. – С. 17–20.
66. Нікольченко Ю. М. Муравицьке городище / Ю. М. Нікольченко, Б. А. Прищеп. – Маріуполь: Рената, 2001. – 79 с.: іл. *
67. Папазова А. В. Джерела з історії діяльності ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні останньої третини XVI – першої половини XVII ст. / А. В. Папазова // Історія релігій в Україні: матеріали XI міжнар. конф., м. Львів, 16–18 трав. 2001 р. – Львів, 2001.
68. Папазова А. В. Створення першого єзуїтського колегіуму на українських землях / А. В. Папазова // Історичні та політологічні дослідження: наук. журнал. – 2001. – № 4 (8). – С. 23–29.
69. Романцов В. М. Берестецька битва та її наслідки у висвітленні Михайла Грушевського / В. М. Романцов // Берестецька битва в історії України: наук. зб. матеріалів VIII всеукр. наук.-краєзнавчої конф.,

присвяченої 350-річчю битви під Берестечком, м. Рівне, 16–17 черв. 2001 р. – Рівне, 2001. – С. 6–12.

70. Романцов В. Н. 10-летие независимости Украины в зеркале истории / В. Н. Романцов // Приазовский рабочий. – 2001. – № 128 (31 авг.). – С. 2. *
71. Романцов В. М. Деякі питання історії Національно-визвольної війни та виникнення Гетьманщини в полеміці М. Костомарова та Г. Карпова / В. М. Романцов, С. В. Тарасов // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2001. – № 1 (5). – С. 32–39.
72. Романцов В. Н. Дипломатическая деятельность Богдана Хмельницкого в отношении Войска Запорожского с Московским государством в 1648–1651 гг.: взгляд украинских историков / В. Н. Романцов // Новый часовой. – 2001. – № 11/12. – С. 170–179. *
73. Романцов В. М. Запорозька Січ і процеси державотворення в Україні в 40–60-х роках XVII ст. (історіографічний аспект проблеми) / В. М. Романцов // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2001. – № 1. – С. 142–149.
74. Романцов В. М. Національно-визвольна війна, виникнення і становлення козацької держави у висвітленні М. Драгоманова / В. М. Романцов // Вісник Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2001. – № 10 (44). – С. 26–30.

75. Романцов В. М. Особа і діяльність гетьмана Богдана Хмельницького в дослідженнях Володимира Антоновича / В. М. Романцов // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / редкол.: О. С. Онищенко (гол.) та ін. – К., 2001. – Вип. 7. – С. 281–288. *
76. Романцов В. М. Переяславська Рада 1654 р. в історії козацької держави (до історіографії проблеми) / В. М. Романцов // Історичні науки, політологія, міжнародні відносини і філософія: матеріали наук. конф. ДонНУ за підсумками наук.-дослід. роботи за період 1999–2000 рр. – Донецьк, 2001. – С. 64–67.
77. Романцов В. М. Переяславсько-Московський договір 1654 р. і становлення Української козацької держави (висвітлення питання в працях М. Костомарова) / В. М. Романцов // Матеріали III підсумкової (2000 р.) наук.-практ. конф. викладачів: зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2001. – С. 71–76.
78. Романцов В. М. Переяславсько-Московський договір 1654 р. і становлення Української козацької держави (висвітлення питання в працях М. Костомарова) / В. М. Романцов // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Серія: Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2001. – Т. 7 (9): матеріали міжнар. наук. конф. «Українська історіографія на рубежі століть», м. Кам'янець-Подільський, 25–26 жовт. 2001 р. – С. 148–154.

79. Романцов В. М. Роль Запорожжя у процесі формування козацької держави в Україні у 40–60-ті рр. XVII ст. (Історіографічний аспект проблеми) / В. М. Романцов // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – 2001. – Вип. 13. – С. 4–16.
80. Романцов В. М. Українське селянство у добу утворення козацької держави у працях М. Костомарова / В. М. Романцов // Український селянин : пр. наук.-дослідного ін-ту селянства : матеріали III всеукр. симпозіуму з проблем аграрної історії, м. Черкаси, с. Мліїв, 17–18 трав. 2001 р. – Черкаси ; Мліїв, 2001. – Вип. 3. – С. 22–26. *
81. Романцов В. М. Характеристика національно-визвольної боротьби та процесу державотворення в Україні в середині XVII ст.: до історіографії питання / В. М. Романцов // Актуальні проблеми вітчизняної і всесвітньої історії : матеріали всеукр. наук. конф., м. Луганськ, 8–9 лют., 2001 р. – Луганськ, 2001. – С. 26–29.

2002

82. Волониць В. С. Особливості соціального розвитку грецького та німецького населення Маріупольщини у XIX ст. / В. С. Волониць // Мариуполь: история и перспективы : материалы науч.-практ. конф. : сб. тр. : в 2 т. – Мариуполь : ПГТУ, 2002. – Т. 2. – С. 37–38.
83. Гедьо Г. В. Економічний розвиток Маріуполя (кінець XVIII – XIX ст.): джерелознавчий аспект / Г. В. Гедьо // Мариуполь: история и перспективы :

матеріали науч.-практ. конф. : сб. тр. : в 2 т. – Мариуполь : ПГТУ, 2002. – Т. 2. – С. 1–3.

84. Гедьо Г. В. Матеріали діловодчої документації як джерело для вивчення соціально-економічної історії греків Північного Приазов'я / Г. В. Гедьо // Новые страницы истории Донбасса. – Донецк, 2002. – Кн. 10. – С. 28–43.
85. Гедьо Г. В. Мемуарна література кінця XVIII – XIX ст. як джерело з історії греків Ніжина і Північного Приазов'я / Г. В. Гедьо // Історичні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2002. – № 11/12. – С. 33–39.
86. Гедьо Г. В. Політика Росії щодо маріупольської грецької общини на підставі законодавчих актів / Г. В. Гедьо // Історичні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2002. – Вип. 6. – С. 18–33.
87. Гедьо Г. В. Формування грецького населення Приазов'я за архівними джерелами / Г. В. Гедьо, Н. О. Терентьева // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки : міжвідомчий зб. наук. пр. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2002. – Вип. 6. – С. 182–192.
88. Геде А. В. Христианство как фактор сохранения национальной самобытности греков Крыма / А. В. Геде // Україна – Греція: Греція і слов'янський світ : зб. наук. пр. міжнар. наук. конф., м. Гурзуф, 18–21 верес. 1999 р. – Сімферополь : Крымский архив, 2002. – С. 21–25.

89. Геде А. В. Христианство как фактор сохранения национальной самобытности греков Крыма и Приазовья / А. В. Геде // Наука. Релігія. Суспільство. – 2002. – № 1. – С. 173–177. *
90. Коробка В. М. Організація міського самоврядування в Маріуполі за законом 1892 року / В. М. Коробка // Мариуполь: история и перспективы: материалы науч.-практ. конф. : сб. тр. : в 2 т. – Мариуполь : ПГТУ, 2002. – Т. 2. – С. 31–32. *
91. Коробка В. М. Розвиток законодавства Російської імперії про міське самоврядування в останній третині XIX ст. / В. М. Коробка // Схід. – 2002. – № 1. – С. 68–70. – Бібліогр.: 8 назв.
92. Кульбака В. К. Давні індоєвропейці України у світлі новітніх археологічних досліджень / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь : Інформ Меню, 2002. – 94 с. *
93. Кульбака В. К. Предистория г. Мариуполя в свете археологических исследований / В. К. Кульбака // Мариуполь: история и перспективы: материалы науч.-практ. конф. : сб. тр. : в 2 т. – Мариуполь : ПГТУ, 2002. – Т. 1. – С. 4–6. *
94. Кульбака В. К. Українська колиска індоєвропейців / В. К. Кульбака // Історична наука: проблеми розвитку : матеріали міжнар. наук. конф., м. Луганськ, 17–18 трав. 2002 р. – Луганськ, 2002. – С. 99–103.
95. Кухаречко М. К. Формування національного складу населення м. Маріуполя наприкінці XVIII – 60-х рр. XIX ст. / М. К. Кухаречко // Мариуполь: история и

перспективи : матеріали науч.-практ. конф. : сб. тр. : в 2 т. – Мариуполь : ПГТУ, 2002. – Т. 1. – С. 27–29. *

96. Лаевская Ю. В. Мариуполь 1904 года: благоустройство и условия жизни в зеркале статистики / Ю. В. Лаевская // Мариуполь: история и перспективы : материалы науч.-практ. конф. : сб. тр. : в 2 т. – Мариуполь : ПГТУ, 2002. – Т. 2. – С. 39–40. *
97. Нікольченко Ю. М. Березнівський скарб як історичне джерело / Ю. М. Нікольченко // Історична наука: проблеми розвитку: матеріали міжнар. наук. конф., м. Луганськ, 17–18 трав. 2002 р. – Луганськ : СНУ, 2002. – С. 76–79.
98. Пахоменко С. П. Етнічна самоорганізація грецької меншини України в контексті демократизації державної національної політики / С. П. Пахоменко // Розвиток демократії та демократична освіта в Україні : матеріали II міжнар. наук. конф., м. Одеса, 24–26 трав. 2002 р. – Одеса, 2002.
99. Пахоменко С. П. Організаційне становлення грецьких громад України наприкінці 1980 – на початку 1990-х рр. / С. П. Пахоменко // Наукові записки : зб. наук. ст. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова / уклад. П. В. Дмитренко, Л. Л. Макаренко. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – Вип. 49. – С. 268–276.
100. Романцов В. М. Від Переяславсько-московського договору 1654 р. до Віленського трактату 1656 р. Еволюція відносин війська Запорозького та Московської держави: Історіографічний аспект проблеми / В. М. Романцов // Вступ до міжнародних

відносин : наук. пр. Донецького нац. ун-ту. Серія : Міжнародні відносини. – Донецьк : ДонНУ, 2002. – С. 162–173.

101. Романцов В. М. Відносини Війська Запорозького з Московським царством у 1654–1656 рр. і процеси державотворення у козацькій Україні: до історіографії проблеми / В. М. Романцов // Наукові праці. Серія : Історичні науки : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2002. – Вип. 4. – С. 21–25. – (Наукові праці Миколаївського держ. гуманітарного ун-ту імені Петра Могили ; т. 17).
102. Романцов В. М. Запорожжя і проблеми становлення козацької держави / В. М. Романцов // Запорозька старовина. – К. ; Запоріжжя : Моторсіч, 2002. – Вип. 2. – С. 169–175.
103. Романцов В. М. Зборівський договір як чинник становлення козацької держави: до історіографії проблеми / В. М. Романцов // Матеріали IV підсумкової (2001 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м Маріуполь, лют. 2002 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2002. – С. 50–52. *
104. Романцов В. М. Люблінська та Берестейська Унії у контексті формування передумов утворення козацької держави. Висвітлення проблеми в українській історіографії 40-х років XIX – початку XX ст. / В. М. Романцов // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2002. – № 1. – С. 126–135.

105. Романцов В. М. Початок національно-визвольної війни і роль Запорозжя у процесах державотворення у козацькій Україні: до історіографії проблеми / В. М. Романцов // Історична наука: проблеми розвитку : матеріали міжнар. наук. конф., м. Луганськ, 17–18 трав. 2002 р. – Луганськ : СНУ, 2002. – С. 183–186. *
106. Романцов В. М. Початок національно-визвольної війни і самоутвердження козацької держави: до історіографії проблеми / В. М. Романцов // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2002. – № 1 (9). – С. 30–39.
107. Романцов В. М. Причини та початок Руїни, її вплив на процеси становлення Гетьманщини: історіографічний аспект проблеми / В. М. Романцов, О. О. Черепченко // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2002. – № 2 (10). – С. 6–15.
108. Романцов В. М. Проблеми виникнення і становлення Гетьманщини в науковій та публіцистичній спадщині М. Драгоманова / В. М. Романцов // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія : Історія. – К., 2002. – Вип. 63/64. – С. 85–87.
109. Романцов В. М. Українська історіографія виникнення Гетьманщини в оцінках російських істориків другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / В. М. Романцов // Вісник Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2002. – № 9 (55). – С. 153–158.

110. Сивер А. В. Формирование этнического стереотипа через литературу: пример народа адыгов / А. В. Сивер // Исторична наука: проблеми розвитку. Секція : Всесвітня історія : матеріали міжнар. наук. конф., м. Луганськ, 17–18 трав. 2002 р. – Луганськ : СНУ, 2002. – С. 137–140. – Бібліогр.: 12 назв.

2003

111. Волониць В. С. Особливості соціально-економічного розвитку Маріупольщини у ХХ ст. / В. С. Волониць // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 104–107.
112. Гедьо Г. В. Грамоти і універсали вищої церковної влади України надані Ніжинській грецькій громаді: порівняно-типологічний аспект дослідження / Г. В. Гедьо // Историчні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2003. – № 3/4. – С. 53–58.
113. Гедьо Г. В. Мемуарна література кінця XVIII – XIX ст. як джерело з історії греків Ніжина і Північного Приазов'я / Г. В. Гедьо // Историчні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2003. – № 1. – С. 33–39.
114. Гедьо Г. В. Правовий статус греків України за гетьманськими універсалами (друга половина XVII – середина XVIII ст.) / Г. В. Гедьо // Вісник Донецького університету: наук. журнал. Серія Б, Гуманітарні науки. – 2003. – № 1. – С. 128–138 ; № 2. – С. 153–160.
115. Гедьо Г. В. Правовий статус греків України за гетьманськими універсалами (друга половина XVII –

- середина XVIII ст.) / Г. В. Гедьо // Український селянин. – 2003. – Вип. 7. – С. 76–80.
116. Гедьо Г. В. Формування складу грецького населення Приазов'я кінця XVIII – середини XIX ст. за матеріалами діловодчої документації / Г. В. Гедьо // Донецький вісник наукового товариства ім. Т. Шевченка. – Донецьк, 2003. – Т. 4. – С. 235–238.
117. Коробка В. М. Гласні Маріупольської міської думи початку XX століття: матеріали до соціального портрету / В. М. Коробка // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 11–13.
118. Кульбака В. К. Грунтовий могильник золотоординського времени. Лапинская балка из Северо-Восточного Приазовья / В. К. Кульбака, А. В. Евжевский // Степи Европы в эпоху Средневековья. – Донецк, 2003. – Т. 3. – С. 363–405.
119. Кульбака В. К. Найдавніша індоіранська писемність з території України / В. К. Кульбака // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 60–61.
120. Кульбака В. К. Сом/Хаома: рослина, напій, божество / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь, 2003. – 64 с. *
121. Лаєвська Ю. В. XX з'їзд у дзеркалі радянської і російської історіографії і публіцистики / Ю. В. Лаєвська

- // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 77–80. – Бібліогр.: 14 назв.
122. Нікольченко Ю. М. Давид Ігоревич: «князь-пірат» чи «герой свого часу»? / Ю. М. Нікольченко // Історичні постаті України : кол. моногр. / В. Н. Бодрухін, В. М. Романцов, В. О. Манько та ін. – Луганськ, 2003. – С. 16–29.
123. Нікольченко Ю. М. Культурні традиції населення Погориння Х–XIII століть / Ю. М. Нікольченко // Історична наука: спадщина і сучасність : матеріали IV регіональної наук. конф., м. Луганськ, 22–23 листоп. 2003 р. – Луганськ, 2003. – С. 38–43.
124. Нікольченко Ю. М. Літописний Дорогобуж в давньоруський час: становлення та періоди розвитку / Ю. М. Нікольченко // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 69–71.
125. Новікова С. В. Російсько-грецькі зовнішньо-економічні відносини та їх вплив на розвиток торгівлі в північному Приазов'ї у другій половині XIX століття / С. В. Новікова // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 108–111. – Бібліогр.: 10 назв.
126. Папазова А. В. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу в єзуїтських установах східно-

- слов'янського регіону останньої третини XVI – першої половини XVII століть / А. В. Папазова // Історична наука: спадщина і сучасність: матеріали IV регіональної наук. конф., м. Луганськ, 22–23 листоп. 2003 р. – Луганськ, 2003. – С. 43–46.
127. Папазова А. В. Утворення ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні останньої третини XVI – першої половини XVII ст. / А. В. Папазова // Наука. Релігія. Суспільство. – 2003. – № 3. – С. 150–156.
128. Папазова А. В. Участь ордену єзуїтів в авантюрах самозванців у московському царстві на початку XVII століття / А. В. Папазова // Вісник Східно-українського Національного університету імені Володимира Даля: наук. журнал. – Луганськ, 2003. – № 5 (63) – С. 170–176.
129. Пахоменко С. П. Етнічна самоорганізація грецької меншини України в контексті демократизації державної національної політики / С. П. Пахоменко // Розвиток демократії та демократична освіта в Україні: матеріали II міжнар. наук. конф., м. Одеса, 24–26 трав. 2002 р. / уклад. Л. Марголіна. – К.: Ай Бі, 2003. – С. 182–189.
130. Пахоменко С. П. Заходи Донецького обкому КПУ щодо національно-культурного розвитку грецької спільноти Приазов'я / С. П. Пахоменко // Схід. – 2003. – № 4 (54), квіт.–трав. – С. 77–81. *
131. Пахоменко С. П. Культурний розвиток грецької спільноти України у другій половині XX ст.: автореф. ... канд. істор. наук / С. П. Пахоменко; Ін-т історії України НАН України. – К., 2003. – 19 с.

132. Пахоменко С. П. Особливості розвитку грецької (румейської) літератури в 60-ті – I пол. 80-х рр. XX ст. / С. П. Пахоменко // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 93–96.
133. Романцов В. М. Висвітлення проблем виникнення та становлення Гетьманщини у працях Михайла Максимовича / В. М. Романцов // Наукові праці. Серія : Історія: наук.-метод. журнал / Чорноморський держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2003. – Т. 26, вип. 13. – С. 18–26.
134. Романцов В. М. Гетьман Б. Хмельницький: пошуки істориків / В. М. Романцов // Історичні постаті України : кол. моногр. / В. Н. Бодрухін, В. М. Романцов, В. О. Манько та ін. – Луганськ, 2003. – С. 71–104.
135. Романцов В. М. Історична пам'ять про Гетьманщину і «українське питання» в суспільно-політичному і культурному житті Російської імперії ХІХ століття / В. М. Романцов, О. Романцов // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2003. – № 2 (14). – С. 114–119.
136. Романцов В. М. Проблема періодизації національно-визвольної війни українського народу середини ХVІІ ст. у вітчизняній історіографії / В. М. Романцов // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 69–71.

137. Романцов В. М. Проблеми вітчизняної історіографії виникнення Гетьманщини у дослідженнях вчених української діаспори. / В. М. Романцов // Історична наука: спадщина і сучасність : матеріали IV регіональної наук. конф., м. Луганськ, 22–23 листоп. 2003 р. – Луганськ, 2003. – С. 46–48.
138. Романцов В. М. Проблеми розвитку української історіографії становлення Гетьманщини у добу Сталінського тоталітарного режиму / В. М. Романцов // Вісник Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2003. – № 5 (63). – С. 185–190.
139. Романцов В. М. Рец. на кн.: Бодрухін В. М. Українська державність удільної доби (XII–XIV ст.) / В. М. Романцов // Схід. – 2003. – № 1 (51). – С. 95.
140. Романцова Н. І. Експансія князів Вишневецьких та формування їхнього землеволодіння у I половині XVII ст. / Н. І. Романцова // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 66–69.
141. Романцова Н. І. Князь Дмитро Вишневецький: постать в українській історіографії / Н. І. Романцова // Історична наука: спадщина і сучасність : матеріали IV регіональної наук. конф., м. Луганськ, 22–23 листоп. 2003 р. – Луганськ, 2003. – С. 48–50.
142. Тарасов С. В. Андрусовское перемирие и социально-политическое развитие Украины (К освещению проблемы в русской историографии

середини ХІХ – начала ХХ в.) / С. В. Тарасов // Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, лют. 2003 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2003. – С. 72–74.

Навчальні та методичні посібники

143. Всесвітня історія ХХ століття : посіб. для абітурієнтів та самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / Н. В. Гаврилова, С. В. Новікова, С. П. Пахоменко, А. В. Папазова. – Маріуполь, 2003. – 72 с. *
144. Гедьо Г. В. Методичні рекомендації до написання курсових та дипломних робіт / Г. В. Гедьо. – Маріуполь : МГІ, 2003. – 52 с.
145. Історія України : посіб. для абітурієнтів / уклад. В. М. Романцов. – Маріуполь : МГІ, 2003. – Ч. 1/2. – 84 с. *
146. Історія України : посіб. для вступників до вищих навч. закладів / уклад. В. М. Коробка, В. Ф. Павлухіна. – Маріуполь, 2003. – Ч. 3. – 94 с. *

2004

147. Волоніць В. С. Одеська грецька община: до історіографії питання / В. С. Волоніць // Знаки питання в історії України : матеріали II міжнар. наук.-теорет. конф., м. Ніжин, 29-30 жовт. 2004 р. – Ніжин, 2004.
148. Волоніць В. С. Переселення греків до Приазов'я: історіографічний аспект проблеми / В. С. Волоніць

- // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 80–82. *
149. Геде А. В. Деятельность И. Каподистрии в свете внешней политики Российской империи первой четверти XIX в. / А. В. Геде // Новый часовой. – 2004. – № 15/16. – С. 291–299. *
150. Гедьо Г. В. Законодавчі акти Російської імперії як джерело до історії ніжинської грецької громади / Г. В. Гедьо // Історичні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2004. – № 4. – С. 5–12.
151. Гедьо Г. В. Матеріали з історії греків Ніжина та Північного Приазов'я у фондах Російського державного архіву давніх актів / Г. В. Гедьо // Знаки питання в історії України : матеріали II міжнар. наук.-теорет. конф., м. Ніжин, 29-30 жовт. 2004 р. – Ніжин, 2004. – С. 45–52.
152. Гедьо Г. В. Політичні детермінанти приєднання Криму до складу Росії за матеріалами діловодної документації / Г. В. Гедьо // Крим в історичних реаліях України : матеріали наук. конф. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2004. – С. 107–127.
153. Коробка В. Н. Завещание Александра Хараджаева / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2004. – № 201. *

154. Коробка В. Н. Какой была городская власть в Мариуполе 110 лет назад / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2004. – № 1. *
155. Коробка В. Н. Мариупольская городская больница / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2004. – № 140. *
156. Коробка В. Н. Мариупольский городской голова Иван Попов / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2004. – № 72. *
157. Коробка В. М. Мариупольський міський голова Іван Олексійович Попов / В. М. Коробка // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 75–78. – Бібліогр.: 17. назв. *
158. Кухаречко М. К. Судочинство в Ніжинському грецькому магістраті (остання чверть XVII – середина XIX ст.) / М. К. Кухаречко // Український історичний збірник-2004. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2004. – С. 139–148.
159. Лаєвська Ю. В. Періодизація історії досліджень проблеми «Хрущовська відлига» в Україні / Ю. В. Лаєвська // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 95–98. *
160. Малишева О. В. Києво-Могилянська академія в сучасній українській історіографії / О. В. Малишева

// Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 98–101. – Бібліогр.: 12 назв. *

161. Нікольченко Ю. М. Історико-археологічні дослідження літописної Муравиці / Ю. М. Нікольченко // Вісник Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2004. – С. 107–121.
162. Нікольченко Ю. М. Колекція ювелірних прикрас та виробів з кольорових металів літописного Дорогобужа / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми вітчизняного та світового розвитку в історичному контексті: матеріали V регіональної наук. конф., м. Луганськ, 10–11 листоп. 2004 р. – Луганськ, 2004. – С. 67–72.
163. Нікольченко Ю. М. Стародавня історія населення Зарічненського району на Рівненщині / Ю. М. Нікольченко // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 101–103. *
164. Новікова С. В. Діяльність грецьких торговельних домів у Північному Приазов'ї (друга половина XIX – початок XX ст.) / С. В. Новікова // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 78–80. *

165. Папазова А. В. Вплив Ордену єзуїтів на верхівку східнослов'янського суспільства в останній третині XVI – початку XVII століть / А. В. Папазова // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 103–106. – Бібліогр.: 14 назв. *
166. Пахоменко С. П. Грецька спільнота Приазов'я в національно-культурних заходах Донецького обкому КПУ (1987–1991) / С. П. Пахоменко // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 84–86. *
167. Романцов В. М. Березневі статті 1654 року. Оцінка в українській історіографії 40-х років XIX – початку XX століть / В. М. Романцов // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 106–109. *
168. Романцов В. М. Переяславська Рада 1654 р. і становлення українського Гетьманату: історіографічний аспект проблеми / В. М. Романцов // Переяславська Рада 1654 р.: історичне значення та політичні наслідки : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2004. – С. 324–332.
169. Романцова Н. І. Князь Дмитро Вишневецький в українській історіографії / Н. І. Романцова // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред.

- К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 109–111. –
Бібліогр.: 11 назв. *
170. Романцова Н. І. Формування земельних володінь князів Вишневецьких (друга половина XVI ст.) / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми вітчизняного та світового розвитку в історичному контексті : матеріали V регіональної наук. конф., м. Луганськ, 10–11 листоп. 2004 р. – Луганськ, 2004. – С. 77–81.
171. Сивер А. В. Быль об аргонавтах / А. В. Сивер ; подг. к публ. С. Янковским // ХРОНОΣ. – 2004. – № 1. – С. 7 ; № 2. – С. 6. *
172. Сівер О. В. Етнографічні відмінності греків Чорноморського узбережжя Краснодарського краю / О. В. Сівер // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 114–116. *
173. Сивер А. В. Понтос [понтийские греки, Северный Кавказ] / А. В. Сивер // ХРОНОΣ. – 2004. – № 9. – С. 7 ; № 10. – С. 6–7. *
174. Тарасов С. В. Государственная деятельность И. Выговского и процессы Руины в конце 50-х гг. XVII в. в российской историографии второй половины XIX – начала XX в. / С. В. Тарасов // Матеріали VI підсумкової (2003 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2004 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2004. – С. 116–118. –
Бібліогр.: 6 назв. *

175. Шипик Н. Ф. Репатріаційний спецконтингент у повоєнному Донбасі / Н. Ф. Шипик // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2004. – № 2 (20) квіт. – С. 84–88.

Навчальні та методичні посібники

176. Всесвітня історія ХХ століття : посіб. для абітурієнтів та самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / уклад. В. М. Романцов. – Маріуполь, 2004. – 66 с. *
177. Історія України : посіб. для абітурієнтів / уклад. В. М. Романцов. – Маріуполь : МДГУ, 2004. – Ч. 1/2. – 64 с. *

2005

178. Волоніць В. С. До історії вивчення греків Одеси / В. С. Волоніць // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2005. – Вип. 28 : Сторінки історії і культури Полісся і України в сучасному висвітленні. – С. 52–57.
179. Волоніць В. С. До проблеми становлення торгівельних зв'язків греків в Україні (середина ХVІІ ст.) / В. С. Волоніць // Збірник праць молодих дослідників. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2005.
180. Волоніць В. С. Правові засади торгівельної діяльності грецьких купців на українських землях (середина ХVІІ ст.) / В. С. Волоніць // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової

- (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 117–118. *
181. Гедьо Г. В. Греки Північного Приазов'я в історіографії ХІХ – початку ХХ ст. / Г. В. Гедьо // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2005. – № 4. – С. 29–36.
182. Гедьо Г. В. Грецькі громади Ніжина та Північного Приазов'я в актових матеріалах середини ХVІІ – ХІХ ст. : наук. видання / Г. В. Гедьо. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2005. – 416 с. *
183. Гедьо Г. В. Діловодча документація Ніжинського грецького магістрату / Г. В. Гедьо // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 135–136. *
184. Геде А. В. Земская политика в области народного образования на Мариупольщине (конца ХІХ – начала ХХ вв.) / А. В. Геде // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – 2005. – Вип. 7. – С. 73–77.
185. Гедьо Г. В. Значення картографічних матеріалів у вивченні історії Північного Приазов'я кінця ХVІІІ – ХІХ ст. / Г. В. Гедьо // Історико-географічні дослідження в Україні. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2005. – Чис. 8. – С. 165–178.

186. Гедьо Г. В. Картографічні матеріали як джерело з історії греків України / Г. В. Гедьо // Матеріали наукової конференції Донецького нац. ун-ту за підсумками науково-дослідної роботи: за період 2003–2004 рр. Секція історичних наук. – Донецьк : ДонНУ, 2005. – С. 25–26.
187. Гедьо Г. В. Матеріали з історії греків Ніжина та Північного Приазов'я у фондах Російського державного архіву давніх актів / Г. В. Гедьо // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2005. – Вип. 28 : Сторінки історії і культури Полісся і України в сучасному висвітленні. – С. 256–261.
188. Гедьо Г. В. Рец. на кн.: І. Лильо Нариси з історії грецької громади Львова XVI–XVII століть. Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2002. 190 с. / Г. В. Гедьо, С. П. Пахоменко // Український історичний журнал. – 2005. – № 3. – С. 223–226. *
189. Коробка В. Н. Как богатые помогали бедным в старом Мариуполе / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2005. – № 131. *
190. Коробка В. Н. Общество пособия бедным города Мариуполя / В. Н. Коробка // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 118–121. *
191. Коробка В. М. Перші вибори у маріупольську міську думу за законом 1870 року та початок діяльності громадського управління / В. М. Коробка // VI між-

- народний конгрес українців. Секція: Історія. Політологія, м. Донецьк, 29 черв. – 2 лип. 2005 р. – Донецьк, 2005. – С. 255–264.
192. Кухаречко М. К. «Грецький проект» в політиці Російської імперії в останній третині XVIII століття / М. К. Кухаречко // Вісник Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля : наук. журнал. – Луганськ, 2005. – № 4. – С. 89–95.
193. Кухаречко М. К. Правовий статус ніжинських греків та їх взаємовідносини з місцевим населенням / М. К. Кухаречко // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2005. – Вип. 28 : Сторінки історії і культури Полісся і України в сучасному висвітленні. – С. 47–52.
194. Лаєвська Ю. В. Історична наука періоду «хрущовської відлиги» про тогочасний розвиток сільського господарства / Ю. В. Лаєвська // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 137–138. *
195. Малишева О. В. Києво-Могилянська академія в історіографії XIX – початку XX ст. / О. В. Малишева // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 138–141. *
196. Нікольченко Ю. М. Волинські міста часів Київської Русі / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми науки

- та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 121–123. *
197. Нікольченко Ю. М. Документальна історія Берестецької битви 1651 року / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 105–106. *
198. Нікольченко Ю. М. Історико-краєзнавчі студії І. К. Свешнікова / Ю. М. Нікольченко // Життєвий та творчий шлях І. К. Свешнікова : зб. тез наук. конф. – Рівне, 2005. – С. 61–64. *
199. Нікольченко Ю. М. Літописний Дорогобуж і феодальні війни у Київській Русі другої половини XI – початку XIII століть / Ю. М. Нікольченко // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукраїн. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2005. – С. 101–111.
200. Новікова С. В. Внесок греків в економічний розвиток Північного Приазов'я (друга половина XIX – початок XX ст.) : автореф. дис. ... канд. істор. наук: спец. 07.00.02 / С. В. Новікова ; Нац. АН України, Ін-т історії України. – К., 2005. – 20 с. *
201. Новікова С. В. Внесок греків у розвиток торгового судноплавства в Азовському морі / С. В. Новікова // Схід. – 2005. – № 6. – С. 90–92.

202. Новікова С. В. Розвиток внутрішньої торгівлі у Північному Приазов'ї (друга половина XIX ст.) / С. В. Новікова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 123–124. *
203. Новікова С. В. Роль грецьких підприємців у розвитку торгівлі у Північному Приазов'ї (друга половина XIX – початок XX ст.) / С. В. Новікова // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2005. – Вип. 28 : Сторінки історії і культури Полісся і України в сучасному висвітленні. – С. 68–72.
204. Папазова А. В. Вивчення історії діяльності Ордена Єзуїтів у східнослов'янському регіоні останньої третини XVI – першої половини XVII століть / А. В. Папазова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 141–142. *
205. Романцов В. М. Переяславська рада 1654 р. і становлення Українського гетьманату: історіографічний аспект проблеми / В. М. Романцов // Переяславська рада 1654 року: історичне значення та політичні наслідки : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2005. – С. 324–332.
206. Романцов В. М. Проблеми становлення Гетьманщини у працях В. Липинського / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів,

м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 142–143. *

207. Романцов В. М. Становлення козацької держави у добу Національно-визвольної війни (проблема в українській історіографії 40-х років XIX – початку XX ст.) : моногр. / В. М. Романцов. – Донецьк : ДонНУ, 2005. – 284 с. *
208. Романцова Н. І. Московська служба князя Д. Вишневецького. Історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С.144–145. *
209. Сивер А. В. Демос и Кратос / А. В. Сивер // Хронос. – 2005. – № 6 (83) ; № 7 (84). – С. 8. *
210. Сівер О. В. Етнонаціональна ідеологія: Приклад чорноморських шапсугів і приазовських греків / О. В. Сівер // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 126–127. *
211. Тарасов С. В. Проблема «Руины» в работах В. Эйнгорна / С. В. Тарасов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 146–147. *

212. Шипик Н. Ф. Повоєнне переселення селян російського походження з Болгарії до Сталінської області / Н. Ф. Шипик // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VII підсумкової (2004 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2005 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2005. – С. 130–132. *

Навчальні та методичні посібники

213. Всесвітня історія ХХ століття : посіб. для абітурієнтів та самостійної роботи студентів денної і заочної форми навчання / уклад. Н. В. Гаврилова, А. В. Папазова, С. П. Пахоменко, С. В. Новікова ; за ред. В. М. Романцова. – Маріуполь : МДГУ, 2005. – 70 с. *
214. Історія України : посіб. для вступників / уклад. В. Ф. Павлухіна, В. М. Коробка. – Маріуполь : МДГУ, 2005. – Ч. 3. – 78 с. *

Наукові збірники, підготовлені кафедрою

215. Україна і світ: історія і сучасність : тези доп. міжрегіональної студентської наук. конф., м. Маріуполь, 18 листоп. 2005 р. / уклад. В. М. Романцов, В. М. Коробка, С. В. Янковський. – Маріуполь : МДГУ, 2005. – 96 с. *

2006

216. Волониць В. С. До проблеми становлення торгівельних зв'язків греків в Україні (середина XVII ст.) / В. С. Волониць // Дебют : зб. наук. пр.

молодих вчених, студентів МДГУ. – Маріуполь : МДГУ, 2006. – С. 87–93. – Бібліогр.: 27 назв. *

217. Волониць В. С. До проблеми становлення торговельних зв'язків греків в Україні (середина XVII ст.) / В. С. Волониць // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 124–127. *
218. Гедьо Г. В. Дипломатична діяльність І. Каподістрії та його роль у формуванні державної адміністрації Греції / Г. В. Гедьо // Український історичний журнал. – 2006. – № 2. – С. 145–153. *
219. Гедьо Г. В. Соціально-економічний розвиток грецьких громад України (сер. XVII–XIX століття): Джерелознавчий аспект / Г. В. Гедьо. – Донецьк, 2006. – 424 с.
220. Гур'єва О. С. «Справа лікарів»: політичний аспект / О. С. Гур'єва // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 122–123. *
221. Ковальчук Т. В. Православна церква в Україні: процеси реформування у 1905–1914 рр. / Т. В. Ковальчук // Українська державність: історія і сучасність : зб. тез доп. III міжрегіональної наук. конф., м. Маріуполь, 24 листоп. 2006 р. – Маріуполь : МДГУ, 2006. – С. 11–12.

222. Коробка В. М. Участь «місцевих комісій» міст Донеччини в обговоренні проекту міської реформи 1870 р. / В. М. Коробка // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 132–134. – Бібліогр.: 1 назв. *
223. Кульбака В. К. В пошуках ключа до індо-європейської проблеми / В. К. Кульбака // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 127–128. *
224. Лаєвська Ю. В. Реабілітація жертв політичних репресій за хрущовської «відлиги» в оцінці сучасної історіографії / Ю. В. Лаєвська // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 134–136. – Бібліогр.: 8 назв. *
225. Нікольченко Ю. М. Берестецька битва 1651 року в історико-археологічній спадщині І. К. Свешнікова / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 128–130. – Бібліогр.: 9 назв. *

226. Нікольченко Ю. М. Нове дослідження з історіографії національно-визвольної війни / Ю. М. Нікольченко // Берестецька битва в історії України : зб. тез наук. конф. – Рівне, 2006. – С. 8–11.
227. Нікольченко Ю. М. Русь – Візантія: зустріч цивілізацій: (за «Повістю временних літ») / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 103–105. – Бібліогр.: 10 назв. *
228. Нікольченко Ю. М. Торговицький скарб – унікальна пам'ятка ювелірного мистецтва Київської Русі: (до 35-річчя знахідки) / Ю. М. Нікольченко // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 101–102. – Бібліогр.: 17 назв. *
229. Папазова А. В. Реалізація освітньо-виховної системи ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 130–132. – Бібліогр.: 8 назв. *
230. Романцов В. М. Методологія дослідження проблеми становлення Гетьманщини в українській історіографії

- / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 136–138. – Бібліогр.: 9 назв. *
231. Романцов В. М. Проблеми виникнення та становлення «козацької гетьманщини» у дослідженнях Михайла Грушевського / В. М. Романцов // Українська історична наука на сучасному етапі розвитку : II міжнар. наук. конгрес укр. істориків, 17–18 верес. 2003 р. : доп. та повідомлення / Укр. історичне т-во, Ін-т історії України НАН України, Кам'янець-Подільський держ. ун-т, Світова наук. рада при СКУ ; ред. Л. Винар, О. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський ; К. ; Нью-Йорк ; Острогож, 2006. – Т. 2. – С. 469–473.
232. Романцов В. М. Становлення Гетьманщини в українській історіографії (40-і роки ХІХ – поч. ХХ ст.) : автореф. дис. ... д-ра істор. наук / В. М. Романцов. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 39 с.
233. Романцов В. М. Українське питання в Габсбурзькій монархії як чинник розвитку історіографії Гетьманщини (середина – друга половина ХІХ ст.) / В. М. Романцов // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукраїн. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2006. – Вип 9. – С. 74–80.
234. Романцова Н. І. До питання про гетьманство князя Д. Вишневецького / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали VIII підсумкової (2006 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь,

2 лют. 2006 р. : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2006. – Ч. 1. – С. 139–140. – Бібліогр.: 12 назв. *

Навчальні та методичні посібники

235. Всесвітня історія XX століття : посіб. для абітурієнтів та самостійної роботи студентів денної і заочної форми навчання / уклад. Н. В. Гаврилова, С. П. Пахоменко, С. В. Новикова, А. В. Папазова ; за ред. В. М. Романцова. – Маріуполь : МДГУ, 2006. – 94 с.
236. Коробка В. М. Історія України : посіб. для абітурієнтів / В. М. Коробка, В. Ф. Павлухіна. – Маріуполь : МДГУ, 2006. – Ч. 3. – 114 с.
237. Романцов В. М. Історія України : посіб. для абітурієнтів / В. М. Романцов. – Маріуполь : МДГУ, 2006. – Ч. 1/2. – 76 с.

2007

238. Батичко Г. І. Елліністичні традиції в українському мистецтві к. XIX – поч. XX ст.: Інституціональний аспект / Г. І. Батичко // Розвиток еллінізму в Україні у XVIII–XXI ст. : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – С. 291–293. – Бібліогр.: 2 назв. *
239. Волониць В. С. Законодавче регулювання діяльності греків-купців міста Одеси у XIX ст. / В. С. Волониць // Розвиток еллінізму в Україні у XVIII–XXI ст. : зб.

матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – С. 87–89. *

240. Волониць В. С. Соціокультурні аспекти підприємницької діяльності одеського грецького купецтва / В. С. Волониць // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів ІV всеукр. наук.-практ. конф. для студентів та молодих науковців, м. Маріуполь, 30 листоп. 2007 р. : у 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – Ч. 1. – С. 87–89. *
241. Гедьо А. В. Джерела з історії Ніжинської грецької громади у фондах Російського державного архіву давніх актів / А. В. Гедьо // Розвиток еллінізму в Україні у ХVІІІ–ХХІ ст. : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – С. 92–94. *
242. Ковальчук Т. В. Взаємодія світської та церковної влади в Російській Імперії на початку ХХ століття (Український аспект) / Т. В. Ковальчук // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів ІV всеукр. наук.-практ. конф. для студентів та молодих науковців, м. Маріуполь, 30 листоп. 2007 р. : у 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – Ч. 1. – С. 29–31. *
243. Коробка В. М. Представники грецької спільноти в установах міського громадського управління Маріуполя на початку ХХ століття / В. М. Коробка // Розвиток еллінізму в Україні у ХVІІІ–ХХІ ст. : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь,

- 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – С. 174–176. *
244. Коробка В. М. Участь міської громадськості Катеринославської губернії в підготовці проекту городского положення 1870 р. / В. М. Коробка // Схід. – 2007. – № 4 (82). – С. 69–74. *
245. Лаєвська Ю. В. Історіографічна ситуація навколо вивчення економічного розвитку України 1953–1954 рр.: вплив ідеологічних чинників / Ю. В. Лаєвська // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів IV всеукр. наук.-практ. конф. для студентів та молодих науковців, м. Маріуполь, 30 листоп. 2007 р. : у 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – Ч. 1. – С. 56–58. *
246. Подгайко М. К. Грецькі спільноти Ніжина та Північного Приазов'я в законодавчій практиці Гетьманщини та Російської імперії / М. К. Подгайко // Розвиток еллінізму в Україні у XVIII–XXI ст. : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – С. 124–126. *
247. Романцов В. М. Дослідження проблем історії грецьких громад України в МДГУ та ДОННУ / П. В. Добров, В. М. Романцов // Розвиток еллінізму в Україні у XVIII–XXI ст. : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 21–23 трав. 2007 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – С. 99–102. – Бібліогр.: 4 назв. *

248. Романцова Н. І. Князь Д. Вишневецький – козак Байда: наукова дискусія з проблеми / Н. І. Романцова // Схід. – 2007. – № 4 (82). – С. 66–69.
249. Романцова Н. І. Московська служба князя Д. Вишневецького: історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукраїн. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2007. – Вип. 14. – С. 85–94.
250. Романцова Н. І. Постать князя Дмитра Вишневецького в українській історіографії ХІХ–ХХІ ст. : автореф. канд. ... істор. наук / Н. І. Романцова. – Запоріжжя, 2007. – 20 с. *
251. Романцова Н. І. Проблема гетьманства Дмитра Вишневецького (Байди) в українській історіографії / Н. І. Романцова // Схід. – 2007. – № 2. – С. 92–95. *
252. Романцова Н. І. Хортицький замок князя Д. Вишневецького в історії козацтва: проблема в українській історіографії / Н. І. Романцова // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2007. – № 1/2. – С. 234–240.
253. Тарасов С. В. Последствия периода Руины в русской историографии второй половины ХІХ – начала ХХ вв. / С. В. Тарасов // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів ІV всеукр. наук.-практ. конф. для студентів та молодих науковців, м. Маріуполь, 30 листоп. 2007 р. : у 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – Ч. 1. – С. 75–76. *

254. Шибаніц Д. Робітничі кадри Донеччини другої половини ХІХ – поч. ХХ ст. в історіографії дорадянського та радянського періоду / Д. Шибаніц // Українська державність: історія і сучасність: зб. матеріалів ІV всеукр. наук.-практ. конф. для студентів та молодих науковців, м. Маріуполь, 30 листоп. 2007 р. : у 2 ч. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2007. – Ч. 1. – С. 78–80. *

Навчальні та методичні посібники

255. Всесвітня історія ХХ століття: посіб. для абітурієнтів та самостійної роботи студентів денної і заочної форми навчання / уклад. Н. В. Гаврилова, С. П. Пахоменко, С. В. Новикова, М. В. Булик, В. М. Коробка, А. В. Папазова; за ред. В. М. Романцова. – Маріуполь : МДГУ, 2007. – 100 с.
256. Коробка В. М. Історія України: посіб. для абітурієнтів / В. М. Коробка, Н. Ф. Шипік. – Маріуполь : МДГУ, 2007. – Ч. 3. – 90 с.
257. Романцов В. М. Історія України: посіб. для абітурієнтів / В. М. Романцов. – Маріуполь : МДГУ, 2007. – Ч. 1/2. – 67 с.

2008

258. Арабаджи С. С. Етнодемографічна ситуація в селищі Старий Крим за матеріалами погосподарських книг 1941 року / С. С. Арабаджи // Українська державність: історія і сучасність: зб. матеріалів V всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених,

м. Маріуполь, 28 листоп. 2008 р. / за ред.
К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 77–78. *

259. Волониць В. С. Митне регулювання торговельної діяльності греків-купців в Україні у XVIII столітті / В. С. Волониць // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів V всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 28 листоп. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 8–11. – Бібліогр.: 13 назв. *
260. Коробка В. Н. Архітектор Нильсон и его водонапорная башня, ставшая символом Мариуполя / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2008. – 15 окт. – С. 3. *
261. Коробка В. Н. Мариупольская городская больница: история / В. Н. Коробка // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали X підсумкової (2007 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 1 лют. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 126–128. *
262. Кульбака В. К. До постановки проблеми: українська прабатьківщина індоєвропейців / В. К. Кульбака // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали X підсумкової (2007 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 1 лют. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 128–129. *
263. Кульбака В. К. Загадочная наука археология / В. К. Кульбака // Код города. – 2008. – № 4, июль. – С. 70–71.

264. Кульбака В. К. Студенты МГГУ готовятся к археологическим раскопкам / В. К. Кульбака // Приазовский рабочий. – 2008. – 11 июня. – С. 4. *
265. Кульбака В. К. Уникальные находки мариупольских археологов: новый взгляд на историю человечества / В. К. Кульбака // Надо. – 2008. – 11 июля (№ 28). – С. 7.
266. Лаєвська Ю. В. Відображення політики особистого підсобного господарства у радянській гуманітаристиці відлигового часу / Ю. В. Лаєвська // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів V всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 28 листоп. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 53–55. – Бібліогр.: 16 назв. *
267. Лаєвська Ю. В. Державна політика щодо особистого підсобного господарства селян у період хрущовської відлиги: історіографія проблеми / Ю. В. Лаєвська // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2008. – № 1/2. – С. 148–153.
268. Лаєвська Ю. В. Історіографія вивчення управління промисловістю і будівництвом Донецької області у період раднаргоспівської реформи (1957–1965 рр.) / Ю. В. Лаєвська // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали X підсумкової (2007 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 1 лют. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 134–136. – Бібліогр.: 5 назв. *
269. Лаєвська Ю. В. Розвиток промисловості Донецької області у 1953–1964 рр.: історіографія проблеми

- / Ю. В. Лаєвська // Нові сторінки історії Донбасу : зб. ст. / гол. ред. З. Г. Лихолобова. – Донецьк, 2008. – Кн. 15/16. – С. 392–405.
270. Лаєвська Ю. В. Рух за комуністичну працю у промисловості УРСР у хрущовську добу: історія вивчення теми / Ю. В. Лаєвська // Схід. – 2008. – № 5 (89). – С. 68–73.
271. Лаєвська Ю. В. Спроба покращення трудової поведінки робітників промисловості у роки відлиги у сучасній історіографії / Ю. В. Лаєвська // Розвиток наукової думки – 2008 : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Миколаїв, 2008. – Т. 1. – С. 13–17.
272. Новікова С. В. Джерела формування та структура грецького купецтва у Північному Приазов'ї в ХІХ ст. / С. В. Новікова // Україна – Греція: зрізи епох : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Київ, 24 берез. 2008 р. – К., 2008.
273. Новікова С. В. Російсько-грецькі торгові відносини у др. половині ХІХ – на початку ХХ ст. / С. В. Новікова // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2008. – № 1/2. – С. 434–439.
274. Папазова А. В. Релігійно-освітянська діяльність ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині ХVІ – першій половині ХVІІ ст. : автореф. дис. ... канд. істор. наук / А. В. Папазова. – Донецьк, 2008. – 20 с. *
275. Романцов В. М. Кафедра історичних дисциплін МДГУ: наукова діяльність / В. М. Романцов

// Бібліографічний покажчик публікацій професорсько-викладацького складу кафедри історичних дисциплін (1992–2007) / уклад. А. В. Гельвіх ; бібліотека МДГУ. – Маріуполь, 2008. – С. 3–6. *

276. Романцов В. М. Становлення Козацької держави: напрямки розвитку української історіографії проблеми у ХІХ – на початку ХХ ст. / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали Х підсумкової (2007 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 1 лют. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 129–130. *
277. Романцова Н. І. Молдавська авантюра Д. Вишневецького: до історіографії проблеми / Н. І. Романцова // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – Т. 76, вип. 63 : Історичні науки. – С. 89–94.
278. Романцова Н. І. Постаць князя Д. Вишневецького у висвітленні М. Василенка / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали Х підсумкової (2007 р.) наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 1 лют. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 131–132. *
279. Романцова Н. І. Постаць та діяльність князя Дмитра Вишневецького в українській історіографії радянської доби / Н. І. Романцова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів V всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 28 листоп. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 66–68. *

280. Тарасов С. В. К вопросу о датировке смерти Богдана Хмельницкого / С. В. Тарасов // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів V всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 28 листоп. 2008 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2008. – С. 70–72. *

Навчальні та методичні посібники

281. Історія сучасного світу : посіб. для самостійної роботи студентів неісторичних спец. денної та заочної форми навчання / В. М. Коробка, А. В. Папазова, М. К. Подгайко, В. М. Романцов, Н. Ф. Шипік. – Маріуполь : МДГУ, 2008. – 114 с.
282. Методичні рекомендації до написання письмових робіт з історії для студентів спеціальності «Історія» денної та заочної форм навчання / уклад. А. В. Гедьо. – Маріуполь : МДГУ, 2008. – 40 с.

2009

283. Арабаджи С. С. Деякі аспекти повсякденного життя греків Приазов'я наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / С. С. Арабаджи // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я» : зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2009 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 8–11. *
284. Арабаджи С. С. Повсякденне життя грекині Приазов'я наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / С. С. Арабаджи // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 78–84. *

285. Арабаджи С. С. Повсякденність грецької спільноти Приазов'я – актуальна наукова проблема історичного дослідження / С. С. Арабаджи // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 30 січ. 2009 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 363–364. *
286. Арабаджи С. С. Погосподарські книги як джерело для вивчення повсякденного життя грецької спільноти Приазов'я (на прикладі с. Старий Крим та с. Мангуш) / С. С. Арабаджи // Одиссос: актуальні проблеми історії, археології та етнології : зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених. – Одеса, 2009. – С. 197–200.
287. Арабаджи С. С. Свято Ай-Василь як невід'ємна частина повсякденного життя греків Приазов'я / С. С. Арабаджи // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Т. 115, вип. 102 : Історичні науки. – С. 90–94.
288. Арабаджи С. С. Свято панаїр та його трансформація у повсякденному житті греків Приазов'я / С. С. Арабаджи // Дні науки історичного факультету : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Київ, 25 квіт. 2009 р. – К., 2009.
289. Волониць В. С. Грецькі села Приазов'я у перші роки по заснуванню: огляд діловодної документації / В. С. Волониць // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я» : зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп.

2009 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 18–22. *

290. Волониць В. С. Роль греків у розвитку торгівлі на українських землях (середина XVII – початок XIX ст.). Історіографія питання / В. С. Волониць // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 30 січ. 2009 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 354–357. – Бібліогр.: 11 назв. *
291. Волониць В. С. Торговельна діяльність греків на українських землях (середина XVII–XIX ст.): джерелознавчий аспект / В. С. Волониць // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 144–151. *
292. Коробка В. М. Розвиток медико-санітарної галузі міського господарства Маріуполя в 70 рр. XIX – на початку XX ст. / В. М. Коробка // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 70–77. – Бібліогр.: 18 назв. *
293. Лаєвська Ю. В. Новітня українська та російська історіографія соціалістичного змагання за часів хрущевської «відлиги» / Ю. В. Лаєвська // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 177–184. *
294. Новікова С. В. Діяльність торгового дому Скараманга у Північному Приазов'ї (XIX ст.) / С. В. Новікова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 30 січ. 2009 р. : зб. наук. пр.

/ за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 357–358. – Бібліогр.: 12 назв. *

295. Новікова С. В. Основні напрямки діяльності грецьких торгових домів у Північному Приазов'ї у XIX ст. / С. В. Новікова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 40–46. *
296. Новікова С. В. Особливості розвитку виноградарства, садівництва та городництва у грецьких селах Маріупольського повіту у другій половині XIX – на початку XX ст. / С. В. Новікова // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я»: зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2009 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 42–45. *
297. Папазова А. В. Єзуїт Петро Скарга про способи поширення католицтва у східнослов'янському регіоні / А. В. Папазова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 30 січ. 2009 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 352–354. – Бібліогр.: 21 назв. *
298. Папазова А. В. Засновники села Мала Янісала / А. В. Папазова // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я»: зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2009 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 45–50. *
299. Папазова А. В. Реалізація методів ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI –

першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 26–33. *

300. Романцов В. М. З плеяди визначних еллінів сучасної України. Ректору МДГУ, професору К. В. Балабанову – 60! / В. М. Романцов // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я»: зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2009 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 4–7. *
301. Романцов В. Н. Истоки успеха К. В. Балабанова / В. Н. Романцов // Людина високої мети: ювілейне видання / упор. Ю. М. Косенко, І. В. Соколова, О. В. Булатова. – Донецьк : ПРОМІНЬ, 2009. – С. 165–167. *
302. Романцов В. М. Історія грецьких сіл Приазов'я – актуальна наукова проблема досліджень регіональної історії України / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 30 січ. 2009 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 348–349. *
303. Романцов В. М. Людина, спрямована в майбутнє (до шістдесятиріччя від Дня народження Балабанова Костянтина Васильовича) / В. М. Романцов // Схід. – 2009. – № 5 (96) лип. –серп. – С. 112–114.
304. Романцов В. М. Участь київських військових губернаторів у секретних справах та розслідуваннях (1796–1832 рр.) / В. М. Романцов, О. В. Романцов

// Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 85–90. *

305. Романцов В. М. Ювілей визначного вченого. До шістдесятиріччя від дня народження Реєнта Олександра Петровича / В. М. Романцов // Схід. – 2009. – № 2 (93) берез.–квіт. – С. 118–119. *
306. Романцова Н. І. Історія грецьких сіл Приазов'я у дослідженнях Інституту історії України НАН України / Н. І. Романцова // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я»: зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2009 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 54–58. *
307. Романцова Н. І. Князь Дмитро Вишневецький у соціальній ієрархії XVI ст.: Історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 30 січ. 2009 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2009. – С. 349–351. *
308. Романцова Н. І. Постать князя Дмитра Вишневецького в українській історіографії XIX – початку XX ст. / Н. І. Романцова. – Маріуполь : МДГУ, 2009. – 181 с.
309. Романцова Н. І. Постать князя Дмитра Вишневецького в українській історіографії XIX–XXI ст. : автореф. ... канд. істор. наук / Н. І. Романцова. – Запоріжжя, 2007. – 20 с. *

310. Романцова Н. І. Постаць князя Д. Вишневецького у науковій спадщині М. Грушевського / Н. І. Романцова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 138–143. *
311. Тарасов С. В. Вивчення причин і суті Руїни російською історичною наукою / С. В. Тарасов // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Вип. 21. – С. 114–124. – Бібліогр.: 25 назв.
312. Тарасов С. В. «Вічний мир» 1687 року у висвітленні російської дореволюційної історіографії / С. В. Тарасов // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Вип. 20. – С. 187–192.
313. Тарасов С. В. Гадяцький договір у російській дореволюційній історіографії / С. В. Тарасов // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Т. 115, вип. 102 : Історичні науки. – С. 96–100.
314. Тарасов С. В. Особа і діяльність гетьмана Петра Дорошенка у російській історіографії ХІХ – початку ХХ ст. / С. В. Тарасов // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Т. 94, вип. 81 : Історичні науки. – С. 127–130.
315. Шипік Н. Ф. Діяльність відділу у справах репатріації Сталінського облвиконкому депутатів трудящих у 1945–1953 рр. / Н. Ф. Шипік // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2009. – Спецвип. – С. 121–129. *

316. Шипік Н. Ф. Реалізація пронаталістської політики у повоєнні роки на прикладі Сталінської області / Н. Ф. Шипік // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Т. 115, вип. 102 : Історичні науки. – С. 56–62.

Навчальні та методичні посібники

317. Методичні рекомендації до написання письмових робіт з історії для студентів спеціальності «Історія» / уклад. В. М. Романцов. – Маріуполь : МДГУ, 2009. – 40 с.
318. Романцов В. М. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. і становлення Гетьманщини : навч. посіб. до спецкурсу для студентів спеціальності «Історія» / В. М. Романцов. – Маріуполь : МДГУ, 2009. – 130 с.

2010

319. Арабаджи С. С. Матеріали експедицій як джерело з історії повсякденного життя греків Приазов'я наприкінці XVIII – на початку XX ст. / С. С. Арабаджи // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я» : зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 4–8. *
320. Арабаджи С. С. Повсякденність дітей у сільських грецьких школах наприкінці XIX – на початку XX ст. / С. С. Арабаджи // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2010 р. : зб. наук. пр.

- / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 356–358. *
321. Волоніць В. С. Грецькі сіла Приазов'я у перші роки по заснуванню: огляд актуалізованої діловодної документації / В. С. Волоніць // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2010 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 376–379. *
322. Волоніць В. С. Митне регулювання торговельної діяльності греків-купців в Україні у XVIII ст. / В. С. Волоніць // Елліністичні студії : зб. спогадів та наук. пр. пам'яті Наталії Олексіївни Терентьєвої / відп. ред. О. П. Реєнт ; упоряд. Н. І. Бацак, В. В. Томазов. – К. : НАН України, Ін-т історії України, 2010. – С. 62–69.
323. Волоніць В. С. Особливості землекористування в грецьких селах Приазов'я наприкінці XVIII – у першій половині ХХ ст. / В. С. Волоніць // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я» : зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 11–14. – Бібліогр.: 9 назв. *
324. Волоніць В. С. Торгівля греків-купців в Україні в контексті організації митної справи у XVIII ст. / В. С. Волоніць // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2010. – № 3/4 (45/46). – С. 124–129.
325. Гур'єва О. С. Дві концепції розв'язання зернової проблеми: політична дискусія Й. Сталіна та

М. Бухаріна / О. С. Гур'єва // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 26 листоп., 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 125–127. – Бібліогр.: 5 назв. *

326. Гур'єва О. С. Зернова проблема та криза хлібозаготівель в сільському господарстві Української СРР 1928–1933 років : автореф. дис. ... канд. істор. наук / О. С. Гур'єва. – Х., 2010. – 20 с. *

327. Забавин В. О. Исследования археологической экспедиции МГУ в Северном Приазовье в 2010 г. / В. О. Забавин // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 95–96. – Библиогр.: 6 назв. *

328. Забавин В. О. Материалы эпохи поздней бронзы из разведок в Донецком Приазовье / В. О. Забавин, С. Г. Небрат // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 96–97. – Библиогр.: 6 назв. *

329. Забавин В. О. Новое поселение срубной культуры в Северном Приазовье / В. О. Забавин, С. Г. Небрат // Гілея: Наук. вісник : зб. наук. пр. – К., 2010. – Вип. 34. – С. 220–224.

330. Забавин В. О. Новое поселение срубной культуры около с. Кременевка / В. О. Забавин, С. Г. Небрат

- // Гілея: Наук. вісник : зб. наук. пр. – К., 2010. – Вип. 32. – С. 138–142.
331. Забавин В. О. Погребения срубной культуры длинного кургана у села Орловское (из раскопок В. К. Кульбаки) / В. О. Забавин // Донецький археологічний збірник. – 2009/2010. – № 13/14. – С. 174–184.
332. Коробка В. Н. Как появилась должность городского головы / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2010. – 29 окт. (№ 164). – С. 4. *
333. Коробка В. Н. Как происходили выборы в старом Мариуполе / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2010. – 29 окт. (№ 164). – С. 5. *
334. Лаєвська Ю. В. Дослідження ролі особистісного чинника в історії після сталінського десятиліття / Ю. В. Лаєвська // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2010 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 383–386. *
335. Новікова С. В. Головні види промислів і кустарного виробництва греків Маріупольського повіту в другій половині XIX ст. / С. В. Новікова // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – Вип. 108, т. 121 : Історія. – С. 11–16.
336. Новікова С. В. Побут греків Маріупольського повіту за відомостями Маріупольського повітового земства та

- звітами вчителів Одеського навчального округу / С. В. Новікова // Елліністичні студії : зб. спогадів та наук. пр. пам'яті Наталії Олексіївни Терентьєвої / відп. ред. О. П. Реєнт ; упоряд. Н. І. Бацак, В. В. Томазов. – К. : НАН України, Ін-т історії України, 2010. – С. 277–285. – Бібліогр.: 26 назв.
337. Новікова С. В. Побут греків Маріупольського повіту за матеріалами Маріупольського повітового земства та звітами вчителів Одеського учбового округу / С. В. Новікова // Гілея: Наук. вісник : зб. наук. пр. – К., 2010. – Вип. 42 (№ 12). – С. 26–32. – Бібліогр.: 15 назв. *
338. Новікова С. В. Розвиток рибного промислу у грецьких селах Маріупольського повіту у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. / С. В. Новікова // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я»: зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 41–44. – Бібліогр.: 14 назв. *
339. Подгайко М. К. Вивчення самоврядування грецьких національних громад України другої половини ХVІІ–середини ХІХ ст. російською історичною наукою / М. К. Подгайко // Гілея: Наук. вісник : зб. наук. пр. – К., 2010. – Вип. 42 (№ 12). – С. 144–151. – Бібліогр.: 15 назв. *
340. Подгайко М. К. Гетьманські універсали як джерело з історії самоврядування Ніжинської грецької громади / М. К. Подгайко // Богданівські читання : матеріали

- VI наук.-практ. конф., груд. 2010 р. – Черкаси, 2010. – С. 58–60.
341. Подгайко М. К. Ніжинські греки в правничій практиці гетьманського та царського урядів в другій половині XVII–XVIII ст. / М. К. Подгайко // Схід. – 2010. – № 7 (107) листоп. – груд. – С. 229–234.
342. Подгайко М. К. Особливості формування ніжинської грецької громади в II половині XVII ст. / М. К. Подгайко // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2010. – № 3/4. – С. 118–124.
343. Подгайко М. К. Правові засади самоорганізації Ніжинської грецької громади: історіографічний вимір / М. К. Подгайко // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 26 листоп., 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 64–66. – Бібліогр.: 17 назв. *
344. Подгайко М. К. Самоорганізація грецької громади Північного Приазов'я (кінець XVIII – 70-ті рр. XIX ст.): історіографія питання / М. К. Подгайко // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія : Історія та географія. – 2010. – Вип. 40. – С. 125–130.
345. Подгайко М. К. Утворення грецького осередку у Північному Приазов'ї наприкінці XVIII ст. / М. К. Подгайко // Київська старовина. – 2010. – № 5. – С. 71–80. *

346. Романцов В. М. Битва під Монтвами (1666 р.): епізод з історії громадянської війни в Речі Посполитій / В. М. Романцов, Є. С. Горб // Схід. – 2010. – № 5 (105). – С. 108–111. – Бібліогр.: 11 назв.
347. Романцов В. М. Грецькі села Північного Приазов'я в перший період української національно-демократичної революції / В. М. Романцов // Історичні та політологічні дослідження : наук. журнал. – 2010. – № 3/4. – С. 146–151.
348. Романцов В. М. Методологічні аспекти висвітлення проблем Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. у радянській історіографії / В. М. Романцов, Є. С. Горб // Гілея: Наук. вісник : зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 40 (№ 10). – С. 64–70. *
349. Романцов В. М. Передумови Національно-визвольної війни українського народу / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2010 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 361–365. *
350. Романцов В. Н. Село Урзуф в начале своей истории / В. Н. Романцов // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я» : зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 49–52. – Библиогр.: 9 назв. *
351. Романцов В. Н. Старый Крым: история и современность. Историко-этнографическое исследова-

- ние / В. Н. Романцов, Г. Наметченко, С. Арабаджи. – Мариуполь : ПАО «ММК имени Ильича», 2010. – 328 с.*
352. Романцова Н. І. Висвітлення історії грецьких сіл Приазов'я у сучасних краєзнавчих працях / Н. І. Романцова // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я»: зб. матеріалів, м. Маріуполь, 26 листоп. 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 52–55. – Бібліогр.: 18 назв. *
353. Романцова Н. І. Князь Дмитро Вишневецький у козацько-татарському протистоянні середини XVI ст.: Історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Історичні та політологічні дослідження: наук. журнал. – 2010. – № 3/4. – С. 28–33.
354. Романцова Н. І. Наукова діяльність Михайла Грушевського: питання історіографічних досліджень / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти: матеріали XII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 5 лют. 2010 р.: зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 365–367. *
355. Романцова Н. І. Проблема гетьманства князя Дмитра Вишневецького в історіографії / Н. І. Романцова // Князі Вишневецькі та їх місце в історії України: матеріали міжнар. наук. конф., смт. Вишнівець, 16–17 верес. 2010 р. / під. ред. А. В. Маціпури. – Збараж, 2010. – С. 81–86.

356. Тарасов С. В. Чигиринские походы 1677–1678 гг. Исследование темы в российской историографии второй пол. XIX – нач. XX вв. / С. В. Тарасов // Українська державність: історія і сучасність: зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 26 листоп., 2010 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2010. – С. 74–76. – Библиогр.: 7 назв. *
357. Шипік Н. Ф. Динаміка чисельності населення Донбасу в 1943–1955 рр. / Н. Ф. Шипік // Історичні і політологічні дослідження: наук. журнал. – Донецьк, 2010. – №3/4 (45/46). – С. 242–249.

Навчальні та методичні посібники

358. Історія середніх віків: інструктивно-метод. матеріали для організації самостійної роботи студентів спеціальності «Історія» / уклад. С. В. Новікова. – Маріуполь: МДУ, 2010. – 38 с. *
359. Історія середніх віків: інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять / уклад. С. В. Новікова. – Маріуполь: МДУ, 2010. – 62 с. *
360. Історія сучасного світу: навч. посібник до спецкурсу для студентів неісторичних спеціальностей / В. М. Романцов, В. М. Коробка, С. В. Новікова, А. В. Папазова, М. К. Подгайко. – Маріуполь: МДУ, 2010. – 146 с. *
361. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Історична

географія» / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь : МДУ, 2010. – 19 с.

362. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Історична географія» для студентів спеціальності «Історія» усіх форм навчання / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь : Акварель, 2010. – 36 с. *
363. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу» / уклад. Н. І. Романцова. – Маріуполь : МДУ, 2010. – 32 с.
364. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Історія України» / уклад. Н. І. Романцова. – Маріуполь : МДУ, 2010. – 32 с.
365. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Сучасна історія Західної Європи та Північної Америки» / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь : МДУ, 2010. – Ч. 1. – 24 с. *
366. Письмові роботи з історії для спеціальності «Історія» денної та заочної форм навчання : метод. рекомендації щодо написання та захисту / уклад. А. В. Гедьо, В. Романцов. – Маріуполь : МДУ, 2010. – 45 с. *
367. Романцов В. М. Історія України : навч. посібник до спецкурсу для студентів неісторичних спеціальностей

та абітурієнтів / В. М. Романцов, Н. І. Романцова. – Маріуполь : МДУ, 2010. – Ч. : 1 : Від найдавніших часів до 1917 р. – 225 с.

2011

368. Арабаджи С. С. Використання матеріалів газетної періодики другої половини XIX – початку XX ст. в дослідженні повсякденності грецького населення Північного Приазов'я / С. С. Арабаджи // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 50. – С. 245–251. *
369. Арабаджи С. С. Відображення деяких аспектів історії повсякденного життя грецького населення Північного Приазов'я у медичних звітах земських лікарів / С. С. Арабаджи // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «20 років історичних студій в МДУ», Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я», м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. : зб. матеріалів / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 4–8.
370. Арабаджи С. С. Записки іноземців як джерела з історії повсякденності грецької спільноти Приазов'я / С. С. Арабаджи // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 117–121. *
371. Арабаджи С. С. Значення матеріалів експедицій у вивченні історичного повсякденного життя греків Приазов'я у XIX ст. / С. С. Арабаджи // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукраїнський

національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2011. – Вип. 29. – С. 3–9.

372. Волониць В. С. Греки в розвитку торгівлі на українських землях II половини XVIII століття / В. С. Волониць // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 53–59. *
373. Волониць В. С. Греки-купці Одеси в розвитку торгівлі Південно-Західної України у XIX ст. / В. С. Волониць // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукраїн. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2011. – С. 26–34.
374. Волониць В. С. Грецькі торгові дома в Одесі XIX століття / В. С. Волониць // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 22–30. – Бібліогр.: 29 назв. *
375. Волониць В. С. Діяльність греків-купців на українських землях у XVII–XIX ст. в радянській історіографії / В. С. Волониць // Гуманітарний журнал. – 2011. – № 5. – С. 12–22.
376. Волониць В. С. Діяльність ніжинського грецького купецтва в контексті розвитку ярмаркової торгівлі на українських землях середини XVII–XVIII ст. / В. С. Волониць // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр.

/ за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 138–139. – Бібліогр.: 6 назв. *

377. Волониць В. С. Меценацька діяльність греків-купців Одеси у XIX ст. / В. С. Волониць // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 323–324. *
378. Волониць В. С. Огляд джерел з соціальної історії греків Приазов'я XIX ст. / В. С. Волониць // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «20 років історичних студій в МДУ», Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я», м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. : зб. матеріалів / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 12–15.
379. Волониць В. С. Торговельно-комерційна діяльність ніжинських греків на українських землях у XVIII–XIX ст. в працях дослідників XIX – початку XX ст. / В. С. Волониць // Грані : наук.-теорет. і громадсько-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2011. – № 76. – С. 14–17.
380. Гур'єва О. С. Особливості експорту хліба в УРСР (1928–1933 рр.) / О. С. Гур'єва // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 140. – Бібліогр.: 3 назв. *
381. Гур'єва О. С. Система оплати праці в колгоспах на Україні в 30-х роках XX ст. / О. С. Гур'єва // Українська

державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 42–44. – Бібліогр.: 11 назв. *

382. Гур'єва О. С. Українська історична наука і процес демократизації європейського суспільства / О. С. Гур'єва // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 110–112. – Бібліогр.: 2 назв. *
383. Забавин В. О. Вклад археологической экспедиции МГУ в изучении культур эпохи бронзы Европы / В. О. Забавин // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 330–331. *
384. Забавин В. О. Материалы эпохи поздней бронзы из разведок в Донецком Приазовье / В. О. Забавин // Аркасівські читання : матеріали І міжнар. наук. конф., м. Миколаїв, 14–15 квіт. 2011 р. – Миколаїв : МДУ ім. В. О. Сухомлинського, 2011. – С. 52–54.
385. Забавин В. О. Новые поселения эпохи бронзы в Северном Приазовье / В. О. Забавин // Історичні етюди. – Дніпропетровськ : Літограф, 2011. – Вип. 3. – С. 174–178.

386. Забавін В. О. Розвідки в Північно-Східному Приазов'ї / В. О. Забавін // Археологічні дослідження в Україні в 2010 р. – К. ; Полтава, 2011. – С. 112–113.
387. Коробка В. М. Бюджетна політика міських громадських управлінь Катеринославської губернії 1870–1914 рр. / В. М. Коробка // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 144–145. *
388. Коробка В. М. Виборчий процес і формування установ громадського управління за законом 1870 р. у містах Катеринославської губернії / В. М. Коробка // Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2011. – Вип. 10. – С. 45–50.
389. Коробка В. Н. Дела водопроводные в старом Мариуполе / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2011. – 16 марта (№47). – С. 4. *
390. Коробка В. Н. Мариупольские депутаты образца 1913 года / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2011. – 5 февр. (№ 22). – С. 3. *
391. Коробка В. Н. Мариупольскому водопроводу – 100 лет / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2011. – 9 февр. (№24). – С. 4. *
392. Коробка В. М. Міське шкільництво в Маріуполі 1870–1914 рр. / В. М. Коробка // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного

співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 285–287. – Бібліогр.: 4 назв. *

393. Коробка В. М. Міський голова – ключова посада самоврядування міст підросійської України 1785 – 1917 рр. / В. М. Коробка // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2011. – Вип. 65. – С. 87–93.
394. Коробка В. М. Наукова розробка проблеми міського самоврядування у Катеринославській губернії останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. / В. М. Коробка // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 54–61. – Бібліогр.: 45 назв. *
395. Коробка В. Н. Один год из жизни старого Мариуполя: каким был наш город 111 лет назад / В. Н. Коробка // Приазовский рабочий. – 2011 – 18 янв. (№ 8). – С. 3. *
396. Коробка В. М. Правові основи громадського управління підросійської України 1870–1892 рр. / В. М. Коробка // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 47–53. *
397. Коробка В. М. Розвиток міського шкільництва в Катеринославі в 1870-х – 1890-х рр. / В. М. Коробка // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події,

постаті : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2011. – Вип. 9. – С. 59–65.

398. Коробка Ю. В. Джерела історіографії реформ в економіці України в добу хрущовської «відлиги» / Ю. В. Коробка // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2011. – Вип. 64. – С. 245–256.
399. Коробка Ю. В. Західна історіографія про обмеження особистого підсобного господарства в період хрущовської «відлиги» / Ю. В. Коробка // Наукова свідомість–2011 : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. – Миколаїв : НУК, 2011. – С. 22–23.
400. Коробка Ю. В. Наукові інтерпретації обмеження присадибного господарства колгоспників у роки «відлиги» / Ю. В. Коробка // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 61–66. – Бібліогр.: 22 назв. *
401. Коробка Ю. В. Політико-світоглядні фактори історичного пізнання господарських реформ в Україні в добу «відлиги» / Ю. В. Коробка // Матеріали ІV Волинської міжнародної історико-красознавчої конференції, присвяченої 10-річчю заснування історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, 18–19 листоп. 2011 р. : зб. наук. пр. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – С. 135–137.
402. Коробка Ю. В. Твори західних науковців як джерело історіографічного опанування хрущовських реформ в економіці УРСР / Ю. В. Коробка // Актуальні проблеми

науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 146–147. – Бібліогр.: 6 назв. *

403. Новікова С. В. Головні складові експортної торгівлі Греції з Російською імперією (друга половина XIX ст.) / С. В. Новікова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 41–47. – Бібліогр.: 16 назв. *
404. Новікова С. В. Економічний розвиток грецьких сіл Північного Приазов'я у середині XIX ст. / С. В. Новікова // Грані : наук.-теорет. і громадсько-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2011. – № 6 (80). – С. 46–59.
405. Новікова С. В. Міжнародне наукове співробітництво у вивченні історії портових міст Азовського моря / С. В. Новікова // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 127–128. *
406. Папазова А. В. Вплив та наслідки впровадження освітньо-виховної системи Товариства Ісуса у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Історичні записки : зб. наук. пр. / Східноукраїн. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2011. – Вип. 30. – С. 129–138.

407. Папазова А. В. Засновники села Малая Янісала / А. В. Папазова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 49. – С. 45–50. – Бібліогр.: 29 назв. *
408. Папазова А. В. Значення та наслідки впровадження освітньо-виховної системи Товариства Ісуса у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Схід. – 2011. – № 5 (112). – С. 107–112.
409. Папазова А. В. Кадрове забезпечення колегіумів ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 48. – С. 41–46. *
410. Папазова А. В. Матеріальне забезпечення колегіумів ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 47–53. – Бібліогр.: 26 назв. *
411. Папазова А. В. Матеріальне забезпечення колегіумів ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 177–178. *
412. Папазова А. В. Матеріальне забезпечення ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині

- XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя : ЗНУ, 2011. – Вип. 31. – С. 294–299.
413. Папазова А. В. Населення Малої Янісолі за часів заснування села / А. В. Папазова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 141–142. – Бібліогр.: 11 назв. *
414. Папазова А. В. Політика гетьмана Б. Хмельницького щодо єзуїтів / А. В. Папазова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 28–29. – Бібліогр.: 16 назв. *
415. Папазова А. В. Релігійна діяльність єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Схід. – 2011. – № 3 (110). – С. 111–115.
416. Подгайко М. К. Внесок грецької громади в розвиток освіти міста Ніжина (20-ті рр. XVIII – 70-ті рр. XIX ст.) / М. К. Подгайко // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 30–31. – Бібліогр.: 6 назв. *
417. Подгайко М. К. Гетманські універсали як джерело з історії самоврядування Ніжинської грецької громади

- / М. К. Подгайко // VI Богданівські читання : матеріали всеукр. наук. конф. з нагоди 415-річчя від дня народж. гетьмана Богдана Хмельницького, м. Черкаси, 10 груд. 2010 р. – Черкаси, 2011. – С. 12–20.
418. Подгайко М. К. Законодавча практика гетьманських та царських урядів щодо греків Ніжина в II половині XVII–XVIII ст. / М. К. Подгайко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 30–35. – Бібліогр.: 11 назв. *
419. Подгайко М. К. Особливості формування ніжинської грецької громади в другій половині XVIII ст. / М. К. Подгайко // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – Донецьк, 2011. – № 3/4 (45/46). – С. 118–124.
420. Подгайко М. К. Політико-правові засади утворення грецької спільноти у Північному Приазов'ї наприкінці XVIII ст. / М. К. Подгайко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 59–66. *
421. Романцов В. М. Військово-політичне становище у Північному Приазов'ї в період квітневих боїв 1919 р. / В. М. Романцов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 34–41. *
422. Романцов В. М. Грецькі сіла Північного Приазов'я в перший період української національно-демократичної

революції / В. М. Романцов // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – Донецьк, 2011. – № 3/4 (45/46). – С. 146–151.

423. Романцов В. М. Маріупольська спілка грецького народу в Українській національно-демократичній революції / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 147–148. – Бібліогр.: 9 назв. *
424. Романцов В. М. Маріупольський міський народний університет. Історичні витоки МДУ / В. М. Романцов // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 135–136. *
425. Романцов В. М. Маріупольський союз грецького народу / В. М. Романцов // Українська державність: історія і сучасність. Круглий стіл «20 років історичних студій в МДУ», Круглий стіл «Історія грецьких сіл Приазов'я», м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. : зб. матеріалів / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 23–26.
426. Романцов В. М. Північне Приазов'я в період наростання громадянської війни (листопад 1918 – березень 1919 рр.) / В. М. Романцов // Схід. – 2011. – № 6 (113) верес.–жовт. – С. 84–88. – Бібліогр.: 27 назв.
427. Романцов В. М. Причини проведення «грецької операції» в умовах сталінського тоталітарного режиму

- / В. М. Романцов, О. В. Богатікова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 17–22. – Бібліогр.: 25 назв. *
428. Романцов В. М. Проблема хронологічних меж Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. у вітчизняній історіографії / В. М. Романцов // Схід. – 2011. – № 3. – С. 122–124.
429. Романцов В. М. Проблеми становлення Гетьманщини в українській народницькій історіографії / В. М. Романцов // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 50 (№8). – С. 251–257. – Бібліогр.: 58 назв. *
430. Романцов В. М. Сторінки історії греків Приазов'я: село Урзуф в період свого становлення / В. М. Романцов // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 53. – С. 17–23.
431. Романцова Н. І. Грушевськознавство у дослідженнях зарубіжних істориків / Н. І. Романцова // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 136–137. *
432. Романцова Н. І. Історіографічні оцінки праць М. Грушевського щодо постаті князя Д. Вишневецького / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр.

- / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 148–150. – Бібліогр.: 10 назв. *
433. Романцова Н. І. Історія грецьких сіл Приазов'я у дослідженнях сучасних українських вчених / Н. І. Романцова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 44 (№ 2). – С. 203–209. *
434. Романцова Н. І. Князь Д. Вишневецький у козацько-татарському протистоянні середини XVI ст.: історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – Донецьк, 2011. – № 3/4 (45/46). – С. 28–33.
435. Романцова Н. І. Князь Д. Вишневецький у сучасній українській історіографії / Н. І. Романцова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 67–72. – Бібліогр.: 33 назв. *
436. Романцова Н. І. Питання військової діяльності Дмитра Вишневецького у висвітленні Михайла Грушевського / Н. І. Романцова // Воєнна історія Північного Причорномор'я та Таврії : матеріали VI Всеукр. наук. військово-історичної конф., 6–7 жовт. 2011 р. : зб. наук. пр. – К. : Нац. військово-істор. музей України, 2011. – С. 74–77.
437. Сальнікова Н. В. Діловодство радянських установ 1920–1930-х рр. в Україні: джерельна база дослідження / Н. В. Сальнікова // Наукові праці : наук.-метод. журнал. Серія : Історія / Чорномор. держ. ун-т

- ім. Петра Могили. – 2011. – Вип. 134, т. 147. – С. 105–109.
438. Сальнікова Н. В. Діловодство 1920-х років в УРСР: становлення та розвиток / Н. В. Сальнікова // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: матеріали VIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17–19 трав. 2011 р. – К., 2011. – С. 39–40.
439. Сальнікова Н. В. Діяльність архівних установ у культурному просторі України (1920–1930 рр.) / Н. В. Сальнікова // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь: МДУ, 2011. – С. 341–342. *
440. Сальнікова Н. В. Документаційне забезпечення управління 1920–1930-х рр.: джерельна база дослідження / Н. В. Сальнікова // Актуальні проблеми науки та освіти: матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р.: зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 135–137. – Бібліогр.: 20 назв. *
441. Сальнікова Н. В. Науково-методичні засади документаційного забезпечення управління в Україні у 1920–1930-х рр.: історіографія проблеми / Н. В. Сальнікова // Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері: матеріали I міжнар. наук.-практ. конф., 30 берез. – 1 квіт. 2011 р. – Донецьк: Юго-Восток, 2011. – С. 67–68.

442. Сальнікова Н. В. Нормативне регулювання Укрцентрархівом ведення діловодства в державних установах у 1920-х рр. / Н. В. Сальнікова // Схід. – 2011. – № 4 (111) черв. – С. 115–119.
443. Сальнікова Н. В. Становлення наукових засад дослідження діловодства у 1920–1930-х рр. / Н. В. Сальнікова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 2 груд. 2011 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 88–90. – Бібліогр.: 12 назв. *
444. Тарасов С. В. Гетман И. Брюховецкий в освещении русской историографии второй пол. XIX – нач. XX в. / С. В. Тарасов // Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 4 лют. 2011 р. : зб. наук. пр. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – С. 142–144. – Библиогр.: 12 назв. *
445. Тарасов С. В. Діяльність гетьмана І. Брюховецького в російській дореволюційній історіографії / С. В. Тарасов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 76–83. *
446. Тарасов С. В. Лівобережна Україна на початку 60-х рр. XVII ст. Висвітлення проблеми у російській дореволюційній історіографії / С. В. Тарасов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. –

- Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 72–79. – Бібліогр.: 12 назв. *
447. Тарасов С. В. Межкультурные украинско-российские святы и русская историография Гетманщины второй половины XVII в. / С. В. Тарасов // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23–25 трав. 2011 р. – Маріуполь, 2011. – С. 344–346. – Библиогр.: 10 назв. *
448. Тарасов С. В. Період Руїни у висвітленні Д. І. Гловайського / С. В. Тарасов // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 43 (№ 1). – С. 169–175. – Бібліогр.: 10 назв. *
449. Тарасов С. В. Чигиринські походи і Бахчисарайський договір у висвітленні російської дореволюційної історіографії / С. В. Тарасов // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 49. – С. 192–198. – Бібліогр.: 13 назв. *
450. Шипік Н. Ф. Динаміка природного приросту населення Донеччини у повоєнне десятиліття (1946–1955 рр.) / Н. Ф. Шипік // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 35–41. *
451. Шипік Н. Ф. Особливості поточної статистики населення у повоєнний період на прикладі Сталінської області / Н. Ф. Шипік // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 43 (№ 1). – С. 102–108. *

452. Novikova S. V. Economic and Social Development of the Port Cities of the Sea of Azov and the Greeks in the Long Nineteenth Century: An Introduction / S. V. Novikova // Ionian University, Institute for Neohellenic Research, 2011.

Навчальні та методичні посібники

453. Джерелознавство : інструктивно-метод. матеріали для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. В. С. Волониць. – Маріуполь : Акварель, 2011. – 81 с.
454. Історія України : навч. посібник / В. С. Волониць, В. М. Коробка, Ю. В. Коробка, Н. Ф. Шипік. – Маріуполь, 2011. – Ч. 2. – 196 с.
455. Історія України. Новітня доба : навч. посібник / уклад. В. С. Волониць, В. М. Коробка, Ю. В. Коробка, Н. Ф. Шипік. – Маріуполь, 2011. – 235 с. *
456. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Музеєзнавство» для студентів спеціальності «Історія» денної форми навчання / уклад. Н. Ф. Шипік. – Маріуполь : СПД «Кремнева», 2011. – 52 с. *
457. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Новітня історія України» для студентів спеціальності «Історія» денної форми навчання / уклад. Н. Ф. Шипік. – Маріуполь : СПД «Кремнева», 2011. – 56 с. *
458. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Історична географія» для студентів спеціальності «Історія» усіх

форм навчання / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь : Акварель, 2011. – 38 с. *

459. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Сучасна історія Західної Європи та Північної Америки» для студентів IV курсу спеціальності «Історія» / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь : Акварель, 2011. – Ч. 1. – 26 с. *
460. Методичні рекомендації щодо організації та проведення асистентської практики для студентів спеціальності «Історія» усіх форм навчання / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь : Акварель, 2011. – 38 с. *
461. Місіонерська діяльність ордену єзуїтів : інструктивно-метод. матеріали до самостійних занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кременевка Г. Е., 2011. – 32 с. *
462. Місіонерська діяльність ордену єзуїтів : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кременевка Г. Е., 2011. – 40 с. *
463. Папазова А. В. Місіонерська діяльність ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні : навч. посібник (для студентів спеціальності 6.020302 «Історія») / А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кременева Г. Е., 2011. – 254 с. *

464. Письмові роботи з історії для студентів спеціальності «Історія» денної та заочної форми навчання : метод. рекомендації до написання та захисту / уклад. А. В. Гедьо, В. М. Романцов. – Маріуполь : МДУ, 2011. – 42 с.
465. Романцов В. М. Україна в Другій світовій війні : навч. посібник / В. М. Романцов. – Маріуполь : МДУ, 2011. – 104 с.
466. Спеціальні історичні дисципліни : метод. рекомендації для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. В. С. Волоніць. – Маріуполь : Акварель, 2011. – 53 с.
467. Тестові завдання з курсу «Історія України» для студентів неісторичних спеціальностей ОКР «Бакалавр» / уклад. М. К. Подгайко. – Маріуполь, 2011. – 4 с. *

2012

468. Арабаджи С. С. Джерельна цінність творів усної народної творчості у дослідженні повсякденності маріупольських греків (на прикладі казок, замовлянь, заклинань та апокрифічних молитов) / С. С. Арабаджи // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 358–360. *
469. Арабаджи С. С. Інформативна цінність спогадів у дослідженні повсякденного життя грецького населення Північного Приазов'я у XIX – на початку XX ст.

- / С. С. Арабаджи // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 313–316. *
470. Волониць В. С. До питання про систему кредитування ніжинських греків в контексті розвитку торговельних відносин на українських землях XVIII – XIX ст. / В. С. Волониць // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 11–12. *
471. Волониць В. С. До питання про статистичні джерела з історії греків Призов'я XIX ст. / В. С. Волониць // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 361–363. *
472. Волониць В. С. Медіаобраз Вацлава Гавела на шпальтах всеукраїнських газетних видань / В. С. Волониць // Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу : зб. матеріалів II Інтернет-конф., 16 берез. 2012 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 269–273. *
473. Горб Є. С. Діяльність «Польсько-Чехословацької Солідарності» [Електронний ресурс] / Є. С. Горб // Актуальные проблемы славистики : Інтернет-конф. – Режим доступу: <http://rusfil-mggu.at.ua/forum/29-87-1>

474. Горб Є. С. Діяльність «Польсько-Чехословацької Солідарності» (1981–1991 рр.) / Є. С. Горб // Історія і особистість. Вацлав Гавел – дисидент, письменник, президент : круглий стіл, 29 лют. 2012 р. / упоряд. С. П. Пахоменко, С. В. Янковський. – Маріуполь, 2012. – С. 14. *
475. Горб Є. С. Газета «Меркурій Польський» як засіб політичної боротьби в Речі Посполитій початку 60-х рр. XVII ст. / Є. С. Горб // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 150–152. *
476. Забавін В. О. Дослідження кургану збройної культури в урочищі Гайдамацький Кут (Північно-східне Приазов'я) / В. О. Забавін // Археологічні дослідження в Україні в 2011 р. – К. ; Полтава, 2012. – С. 210–211.
477. Забавин В. О. Исследование кургана срубной культуры в уроч. Гайдамацкий Кут (Северо-Восточное Приазовье) / В. О. Забавин // VII Межвузовская археологическая конференция студентов и аспирантов юга России : тез. докл. – Ростов-н/Д. : Изд-во Южного федерального ун-та, 2012. – С. 15–16.
478. Забавін В. О. Пам'ятки зрубної культури Північного Приазов'я в дослідженнях експедицій під керівництвом С. Н. Братченка / В. О. Забавін // Проблеми дослідження пам'яток археології Східної України : матеріали III Луганської міжнар. історико-археологічної конф. – Луганськ, 2012. – С. 210–214.

479. Забавин В. О. Памятники срубной культуры Северного Приазовья в исследованиях конца 20-х – начала 30-х гг. XX ст. / В. О. Забавин // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 79–81. *
480. Забавин В. О. Разрушенное погребение срубной культуры у с. Калиновка в Северном Приазовье / В. О. Забавин // Літопис Донбасу: Краєзнавчий зб. – Донецьк : Донбас, 2012. – Вип. 20.
481. Забавин В. О. Срубная культура Северного Приазовья в системе срубных древностей / В. О. Забавин // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 363–364. *
482. Забавин В. О. Топографические и ландшафтные особенности размещения курганов срубной культуры Северного Приазовья / В. О. Забавин // Донецький археологічний збірник. – Донецьк : Вид-во Донецького ун-ту, 2012. – № 16.
483. Коробка В. М. Архітектор Нільсен і його водонапірна башта, яка стала символом Маріуполя / В. М. Коробка // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 126–128. *

484. Коробка В. М. Джерела з історії міського самоврядування Катеринославської губернії 1870–1914 рр. / В. М. Коробка // Схід. – 2012. – № 6. – С. 108–112.
485. Коробка В. М. Документи державних органів та КПРС як джерело з історії дослідження перетворень в економіці України в 1953–1964 рр. / В. М. Коробка // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 88–89. *
486. Коробка В. М. Історія вивчення передумов аграрної політики постсталінського керівництва СРСР / В. М. Коробка // Грані : наук.-теорет. і громадсько-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2012. – № 3 (83). – С. 25–30.
487. Коробка В. М. Г. Маленков та М. Хрущов як ініціатори трансформації аграрної політики: історіографія теми / В. М. Коробка // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2012. – Вип. 59 (№ 4). – С. 249–258. *
488. Коробка В. М. Маріупольська міська лікарня: заповіт О. Хараджаєва / В. М. Коробка // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 365–366. *
489. Коробка В. М. Періодизація історіографічного процесу навколо наукового освоєння перетворень в

економіці України в 1953–1964 рр. / В. М. Коробка // Грани : наук.-теорет. і громадсько-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2012. – № 5 (85). – С. 3–7.

490. Коробка В. М. Реабілітація жертв політичних репресій за хрущовської «відлиги» в оцінці російської та української історіографії / В. М. Коробка // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 367–368. *
491. Новікова С. В. Благочинна діяльність грецького купецтва у Маріуполі / С. В. Новікова // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 373–375. *
492. Новікова С. В. Родина Хараджаєвих у Маріуполі / С. В. Новікова // Греки у міжнародній торгівлі на Півдні Російської імперії XVIII–XIX ст. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2012. – С. 84–89.
493. Новікова С. В. Розвиток сільського господарства в селах Маріупольського грецького округу у середині XIX ст. / С. В. Новікова // Історичні і політологічні дослідження : наук. журнал. – 2012. – № 1 (49). – С. 149–154.
494. Новікова С. В. Роздрібна торгівля спиртними напоями у Маріуполі у другій половині XIX – на початку XX ст. / С. В. Новікова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр.

наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 134–136. *

495. Папазова А. В. Завдання з тем самостійного вивчення для студентів істориків / А. В. Папазова // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 375–377. *
496. Папазова А. В. Остарбайтери села Малоянисоль на примусових роботах у Німеччині / А. В. Папазова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 319–321. *
497. Папазова А. В. Результати впровадження освітньо-виховної системи Товариства Ісуса у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. / А. В. Папазова // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – Вип. 159, т. 171. – С. 35–42.
498. Папазова А. В. Село Малоянисоль в роки Другої світової війни / А. В. Папазова, В. Ю. Галалу // Схід. – 2012. – № 6. – С. 131–136.
499. Подгайко М. К. Вивчення самоврядування приазовської грецької громади російською історичною наукою XIX – початку XX ст. / М. К. Подгайко // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених,

м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред.
К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 321–322. *

500. Подгайко М. К. Матеріали діловодства Ніжинського Грецького магістрату як джерело з історії вивчення народної освіти Ніжинських греків (20-ті роки XVIII ст. – початок 70-х років XIX ст.) / М. К. Подгайко // Богданівські читання : матеріали VII наук.-практ. конф., груд. 2012 р. – Черкаси, 2012.
501. Подгайко М. К. Місцеве самоврядування Маріупольської грецької громади: ліквідація Маріупольського грецького суду в другій половині XIX ст. / М. К. Подгайко // Схід. – 2012. – № 6. – С. 137–140.
502. Подгайко М. К. Олександрівське грецьке училище в Ніжині (початок – 70-ті рр. XIX ст.) / М. К. Подгайко // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 378–380. *
503. Романцов В. М. Грецька громада Маріупольського повіту в політиці українських урядів 1917–1918 рр.: історико-правові проблеми / В. М. Романцов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. – 2012. – Вип. 20, ч. 1, т. 1. – С. 81–85.
504. Романцов В. М. «Грецька операція» 1937–1938 рр. у Північному Приазов'ї: історіографія проблеми / В. М. Романцов, О. В. Богатікова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія :

- Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – Вип. 3. – С. 31–40. *
505. Романцов В. М. Грецькі села Північного Приазов'я в період Української держави Гетьмана Павла Скоропадського / В. М. Романцов // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 323–325. *
506. Романцов В. М. 3-я Радянська Задніпровська бригада в подіях громадянської війни на весні 1919 р. / В. М. Романцов // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 380–383. *
507. Романцов В. М. 3-я Радянська Задніпровська бригада махновців у військових діях громадянської війни / В. М. Романцов // Воєнна історія середньої Наддніпрянщини : матеріали Всеукр. наук. військово-істор. конф., м. Київ, 15 берез. 2012 р. : наук. зб. / за заг. ред. В. В. Карпова. – К. : Нац. військово-істор. музей України, 2012. – С. 413–416.
508. Романцова Н. І. Львівська історична школа Михайла Грушевського до історіографії питання / Н. І. Романцова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 107–109. *

509. Романцова Н. І. Науково-організаційна діяльність М. Грушевського в Науковому товаристві імені Шевченка. Історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Схід. – 2012. – № 6. – С. 141–144.
510. Романцова Н. І. Проблеми та суперечність формування Львівської історичної школи М. Грушевського: історіографічний аспект питання / Н. І. Романцова // Гілея: Науковий вісник : зб. наук. пр. – К., 2012. – Вип. 68. – С. 64–70.
511. Романцова Н. І. Формування світогляду М. Грушевського. Історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 384–386.*
512. Сальникова Н. В. Концепция формирования и развития информационного пространства / Н. В. Сальникова // Украина – Болгария – Европейский Союз: современное состояние и перспективы : материалы междунар. науч.-практ. конф., г. Варна, 13–19 сент. 2012 г. – Варна, 2012. – С. 53–55.
513. Сальнікова Н. В. Наукове-методичне забезпечення діловодства в Україні 1920–1930 рр. / Н. В. Сальнікова // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 48–50. *

514. Стахієва Н. В. Наукове життя в контексті перетворень 1917–1930-х рр. / Н. В. Стахієва // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 111–112. *
515. Тарасов С. В. Батуринский переворот 1672 г. в российской дореволюционной историографии / С. В. Тарасов // Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XIV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів, м. Маріуполь, 10 січ. 2012 р. / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 386–388. *
516. Тарасов С. В. Гетман И. Самойлович в освещении русской историографии второй половины XIX – начала XX в. / С. В. Тарасов // Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / за ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С. 112–113. *
517. Тарасов С. В. До питання про роль духовенства в подіях Руїни. Історіографічний аспект проблеми / С. В. Тарасов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – Вип. 3. – С. 48–54. *
518. Шипік Н. Ф. Мобілізації молоді до навчальних закладів професійно-технічної освіти системи трудових резервів Донеччини у 1944–1949 рр. / Н. Ф. Шипік // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія / за заг. ред.

К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – Вип. 3. – С. 18–30. *

Навчальні та методичні посібники

519. Історія Азії, Африки та Латинської Америки у новий час : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 92 с. *
520. Історія країн Азії та Африки в новітній час : інструктивно-метод. матеріали до самостійних робіт для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 44 с. *
521. Історія країн Азії та Африки в новітній час : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 98 с. *
522. Історія країн Азії та Африки в середні віки : інструктивно-метод. матеріали до самостійних робіт для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 38 с. *
523. Історія країн Азії та Африки в середні віки : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 42 с. *

524. Історія Стародавнього Сходу : інструктивно-метод. матеріали до самостійних робіт для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 29 с. *
525. Історія Стародавнього Сходу : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 62 с. *
526. Історія України : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. В. М. Романцов. – Маріуполь : МДУ, 2012. – 36 с.
527. Методика викладання історії в школі : інструктивно-метод. матеріали до самостійних робіт для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 42 с. *
528. Методика викладання історії в школі : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 52 с. *
529. Методика джерелознавчих досліджень : інструктивно-метод. рекомендації до семінарських та самостійних робіт / уклад. В. С. Волониць. – Маріуполь : МДУ, 2012.

530. Новітня історія країн Латинської Америки : інструктивно-метод. матеріали до самостійних робіт для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 44 с.*
531. Новітня історія країн Латинської Америки : інструктивно-метод. матеріали до семінарських занять для студентів спеціальності 6.020302 «Історія» / уклад. А. В. Папазова. – Маріуполь : СПД Кремнева, 2012. – 37 с.*
532. Спеціальні історичні дисципліни : інструктивно-метод. рекомендації до семінарських та самостійних робіт / уклад. В. С. Волониць. – Маріуполь : МДУ, 2012.

Алфавітний покажчик

- Арабаджи С. С. 258, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 319, 320,
351, 368, 369, 370, 371, 468, 469
- Батичко Г. І. 16, 238
- Богатікова О. В. 427, 504
- Булик М. В. 255
- Волониць В. С. 82, 111, 147, 148, 178, 179, 180, 216, 217,
239, 240, 259, 289, 290, 291, 321, 322, 323,
324, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379,
453, 454, 455, 466, 470, 471, 472, 529, 532
- Гаврилова Н. В. 143, 213, 235, 255
- Галалу В. Ю. 498
- Гедьо Г. В. 8, 10, 17, 18, 19, 37, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 60, 61, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 112,
113, 114, 115, 116, 144, 149, 150, 151, 152,
181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 218,
219, 241, 282, 366, 464
- Горб Є. С. 346, 348, 473, 474, 475
- Гур'єва О. С. 220, 325, 326, 380, 381, 382
- Добров П. В. 37, 60, 247
- Євжевський А. В. 118
- Забавін В. О. 327, 328, 329, 330, 331, 383, 384, 385, 386,
476, 477, 478, 479, 480, 481, 482

Калоєров С. О. 8

Качур В. 11, 39, 92, 120

Кисельова Н. М. 5

Ковальчук Т.В. 221, 242

Коробка В. М. 35, 62, 90, 91, 117, 146, 153, 154, 155, 156,
157, 189, 190, 191, 214, 215, 222, 236, 243,
244, 255, 256, 260, 261, 281, 292, 332, 333,
360, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394,
395, 396, 397, 454, 455, 483, 484, 485, 486,
487, 488, 489, 490

Коробка Ю. В. (Лаєвська Ю. В.) 63, 96, 121, 159, 194, 224,
245, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 293, 334,
398, 399, 400, 401, 402, 454, 455

Кульбака В. К. 11, 20, 38, 39, 92, 93, 94, 118, 119, 120, 223,
262, 263, 264, 265

Кухаречко М. К. 95, 158, 192, 193

Лаєвська Ю. В. (Коробка Ю. В.) 63, 96, 121, 159, 194, 224,
245, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 293, 334,
398, 399, 400, 401, 402, 454, 455

Малишева О. В. 160, 195

Назар'єв Є. 45

Наметченко Г. 351

Небрат С. Г. 328, 329, 330

Нікольченко Ю. М. 12, 13, 21, 22, 23, 36, 40, 41, 64, 65, 66,
97, 122, 123, 124, 161, 162, 163, 196, 197, 198,
199, 225, 226, 227, 228

Новікова С. В. 24, 25, 42, 61, 125, 143, 164, 200, 201, 202,
203, 213, 235, 255, 272, 273, 294, 295, 296,
335, 336, 337, 338, 358, 359, 360, 403, 404,
405, 452, 491, 492, 493, 494

Павлухіна В. Ф. 35, 146, 214, 236

Папазова А. В. 43, 67, 68, 126, 127, 128, 143, 165, 204, 213,
229, 235, 255, 274, 281, 297, 298, 299, 360,
406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414,
415, 461, 462, 463, 495, 496, 497, 498, 519,
520, 521, 522, 523, 524, 525, 527, 528, 530, 531

Пахоменко С. П. 26, 44, 98, 99, 129, 130, 131, 132, 143,
166, 188, 213, 235, 255

Подгайко М. К. 246, 281, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345,
360, 361, 362, 365, 416, 417, 418, 419, 420,
458, 459, 460, 467, 499, 500, 501, 502

Пономарьова І. С. 45

Прищепа Б. А. 66

Романцов В. М. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 14, 15, 27, 28, 29, 30,
31, 32, 33, 34, 46, 47, 48, 49, 50, 69, 70, 71, 72,
73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 100, 101, 102,
103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 133, 134,
135, 136, 137, 138, 139, 145, 167, 168, 176,
177, 205, 206, 207, 213, 215, 230, 231, 232,
233, 235, 237, 247, 255, 257, 275, 276, 281,

300, 301, 302, 303, 304, 305, 317, 318, 346,
347, 348, 349, 350, 351, 360, 366, 367, 421,
422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430,
464, 465, 503, 504, 505, 506, 507, 526

Романцов О. 135, 304

Романцова Н. І. 140, 141, 169, 170, 208, 234, 248, 249, 250,
251, 252, 277, 278, 279, 306, 307, 308, 309,
310, 352, 353, 354, 355, 363, 364, 367, 431,
432, 433, 434, 435, 436, 508, 509, 510, 511

Сальнікова Н. В. 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 512, 513

Сівер О. В. 110, 171, 172, 173, 209, 210

Стахієва Н. В. 514

Тарасов С. В. 71, 142, 174, 211, 253, 280, 311, 312, 313,
314, 356, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 515,
516, 517

Терентьева Н. О. 87

Черепченко О. О. 107

Шебаніц Д. 254

Шипік Н. Ф. 175, 212, 256, 281, 315, 316, 357, 450, 451,
454, 455, 456, 457, 518

Янковський С. 171, 215

